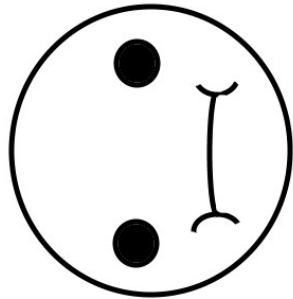
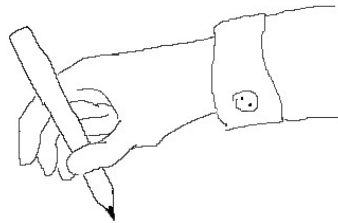
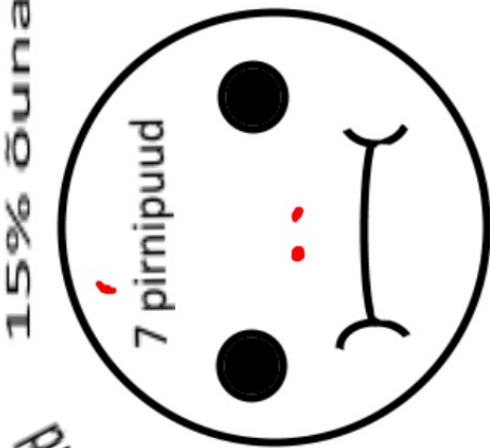

1. Taavi istutas 5 õunapuud rohkem kui eelmise aasta. Eelmisel aastal ta istutas 7 pirnipuud vähem kui õunapuud. 15% õunapuud ei kasva üles, sest Taavi ei kanna hoolt nendest just kõige paremini. Mitu Pirnipuud istutas Taavi eelmisel aastal?

This Math never stops!

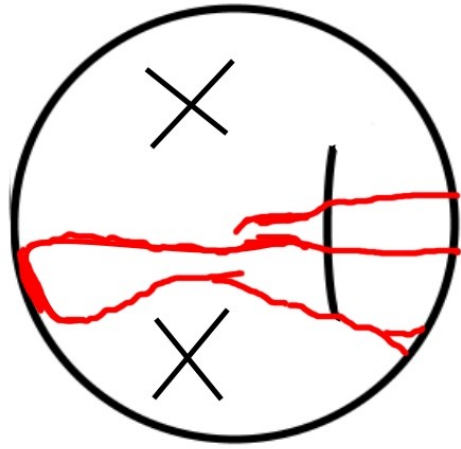
15% õunapuud

5 õunapuud

istutas

Taavi

Aleksandr Marks 12c

HAAMER

Pärnu Ühisgümnaasiumi koolileht
märts 2016

Ühe tavalise koolipoisi pihtimused
Meie vahetusõpilased
Kes on Mall Haas?
Projektinädal Poolas

Kas patriotism on vajalik?
Mis on meie ühiskonnas valesti?
Mida ja miks me kardame?

Arvustused ja soovitused
Mis on valesti muusika- ja filmitööstuses?
Miks on teaduse areng halb?
Luuletuuled
Järjejutt

Onu Ruuben õpetab metsas ellujäämist
Õpetlane Klaid räägib filmidest
Visuaalkalambuur

Kas süda rinnus põksub isamaale?

Eeldame, et armastus on ilus asi. Järelikult on siis ilus ka isamaa-armastus. Aga mis vormi see armastus saama peaks?

Kui meie armastus peaks väljenduma näiteks nimedes, mille oma lastele paneme? Kas me oleme vähem eestlased, kui meie poegade nimeks poleks mitte Andres, vaid Andrew? Kui me tähistaks mardipäeva asemel *halloween'i*, kas me siis ei armastaks Eestit?

Loomulikult on traditsioonid vajalikud – need liidavad inimesi ja muudavad ühiskonna sidusaks. Ühtlasi annavad nad inimestele kindlustunde, et mõned asjad maailmas ei muutu. Aga kas traditsiooni raames peaks sundima armastust välja näitama?

On raske öelda, kas see, kui kogu kool kupatatakse Vabariigi aastapäeva tähistamiseks linna peale marssima ja kõnet kuulama, väljendab meie isamaa-armastust. Ehk ilmestab näiteks õpetajate patriotlikkust asjaolu, et nad üldse õpetajateks hakkasid? Vaesed idealistidest naiivitarid...

Kui paljusid iseseisvalt mõtlemaid noori kohustuslik oktoobriparaad vaimustas? Kindlasti neid oli, aga kas nende isamaa-armastus oli propaganda vili või siiras usk millessegi, mis oli ka uskumist väärt? Kauaks seda usku jätkus?

Laskem igatühel omamoodi armastada – las see olla armastajate omavaheline asi.

Ühe tavalise koolipoisi pihtimused

Üks Tavaline Koolipoiss

Inimesed mõtlevad tihtipeale asju mustvalgena, mis ei lase neil avada enda empaatiavõimet. Õpilaseks olemine tähendab paljude meelest kadalippu, mis on vaja kõigil läbida, et saada maises elus oma väärikuse tiitlit. Tiitlit, mis toob endaga kaasa mingisuguse kindluse, et nüüd olen Mina siin maailmas oma koha ära teeninud, ja kõik hakkab ilusti kulgema. Töökoht, kindlustatud. Sissetulek, mis rahuldab kõik vajadused, kindlustatud. Õnneikkus ja rõõm – kindlustatud. Aga keda ma ikka lollitan. Terve see kadalipu läbimine, mis meie teele ette on pandud, ei garanteeri meile mitte ühtki neist hüvedest. Inimesed peavad aru saama, et vahel on meie väärtused väga vales järjekorras.

Mina olen üks nendest õpilastest, kes Dante üheksa põrguringi asemel kaheteistkümnnes roomab, hoidudes paljudest tänapäeva koolipattudest – või vähemalt üritades seda nii teha. Ning nüüd ma palun, et Te ei hakkaks pilduma minule kui autorile suunama oma peas selliseid mõtteid nagu „Keskool ei ole kohustuslik, sa võid lahkuda, kui see sulle sobilik ei ole.“ Samuti ütlen, et see ei ole minu ülesanne kedagi halvasti käituma või minust õppust võtma panna. Miks ma aga neid patte siiski teostanud olen ja mis seda tegevust tingib?

Ma olen selle koolipere õpetajaskonna hulgas üpriski tuntuks saanud, ning kahjuks mitte ainult heade

mälestuste poolest. Kuid loodetavasti jätkub ehk neidki. Mulle on pahaks pandud minu hindeid ja puudumisi. Paljud võivad arvata, et mind painab lihtsalt krooniline laiskus, kuid peale pikka mõtlemist olen aru saanud, et see on vaid tagajärg kogu sellele süsteemile, mis mind tegelikult õppe-hukatusse on viinud.

Tee tööd ja näe vaeva, siis tuleb...

Alustame põhjaladest – põhi- ja keskkool on mõeldud õpilastele selle jaoks, et anda neile alustalad edaspidiseks õpinguks või tööalaseks arenguks. Paarikümne aastaga on selle tarkuse alustalade suurus muutunud ülimalt mahukaks. Edaspidine samm õpinguteks, nagu näiteks ülikool, vajab aga head õppe-dukust varasemates kooliastmetes.

”Raketiteaduse mõned osad on lihtsamad kui see, milleks meie keskharidus meid ette valmistab.

Paljude jaoks näivad need vajalikud tulemused kättesaamatud. See loob inimeses tunde, et kõik see aeg, mille ta on kulutanud koolis, on justkui lihtsalt raisatud. Ma tõesti loodan, et inimesed hakkavad aru saama, et hariduse põhjalades ei ole vajalik teada raketiteadust. Huvitav fakt #1: raketiteaduse mõned osad on lihtsamad kui see, milleks meie keskharidus meid ette valmistab.

Ühigümnaasiumi koolipere osales Eesti Vabariigi 98. aastapäeva rongkäigul ja miitingul. Julgeteks kõnelejateks osutusid Madis Arumäe, kes luges Rütli platsil ette „Manifesti kõigile Eestimaa rahvastele“, ning Siim Erik Akermann, kes pidas pidupäevale kohase kõne.

Inimesed võiksid saada võimaluse õppida neid asju, mis neid tegelikult huvitavad, tüütamata oma aju üleliigse informatsiooniga. Jah, on olemas kutseharidus, kuid kui palju erinevaid õppealasid need meile pakuvad? Äkki mõni inimene ei taha kokaks hakata või sae peal töötada. Mõnel on soov ehk otse kosmonaudiks hakata (tuletades meelde oma lapsepõlveunistusi). Alles siis andke talle ette sellised õppematerjalid, mis on mõeldud sellel alal töötavale inimesele.

Koolipoiss põline patune

Kogu see kõrgete standardite poolt loodav stress tekitab inimeses lõpuks ükskõiksuse oma hinnatuseisu suhtes. See aga tekitab tuumafüüsikaga võrreldava ahelreaktsiooni. Ükskõiksus toob endaga kaasa kodutööde mittetegemise, see omakorda töödele eelneva stressi, sest ei olda piisavalt õppinud. Kogu see stress ei kao ära, sest isegi kui töö läbitakse, ollakse teadlik sellest, et järgmine on kohe ukselehel oma lämmatavasse kaitsetusse vastu võtmas. Mis järgneb – suurem ükskõiksus ja sa oled kui nõiaringis, millest üritad väljapääsu leida erinevatel viisidel, millest

kõige suurem osakaal on meelemürkidel. Olgu need siis legaalsed või illegaalsed.

”Lõpuks ei huvita enam üldse miski, ning otsides väljapääsu, satume taaskord meelemürkide haardesse.

Ringi algust läbides on tunne, et eluunustused hakkavad vaikselt alla käima ja kõik libiseb haardeulatusest välja. Elamise mõte tuhmub ja iga elu valdkond hakkab tasapisi lagunema. Lõpuks ei huvita enam üldse miski, ning otsides väljapääsu, satume taaskord meelemürkide haardesse.

Võib tekkida küsimus, et mida ma siis teen, kui ma haridusele just kuigi palju oma ajast ei kuluta? Ausalt öeldes – ega ma kooliskäimise asemel alati oma harituse taset tõesti ei tõsta. Aga asi ongi selles, et ma ei leia inspiratsiooni ega motivatsiooni millegagi tegelemiseks, sest kõik tundub suures pildis lihtsalt kui üks suur depressiivne mass. Kõige parem ajaviide jääb magamiseks, et ära kaotada reaalsustaju ja peita end sürraalsetes unenägudes tuima elu eest.

Mis tagamaid õpetajad meie koolipoisi probleemides näevad?

Paljud õpetajad näevad noormehe probleemide taga lihtsalt laiskust ja pea kohal kokku löövaid elumere laineid, kuid on ka teistsuguseid seisukohti.

Inglise keele õpetaja Anne-Maarja Tammaru sõnul on üldiselt tegemist õpilasega, kes saab harva hinde alla viie. Häda seisneb peamiselt hoopiski selles, et 12. klassi õpilased on kooli jaoks juba liiga vanad ja iseseisvad, neil on teised prioriteedid.

Emakeeleõpetaja Joonas Krüger arvab, et noormehel on motivatsioonipuudus – pole lihtsalt piisavalt kõitvaid väljakutseid. Sisimas on noorhärja alfaisane, kuid kuna keegi temaga eriti mõõtu võtta ei taha, siis pole tal ka teotahet. Ainus, kellega võistelda, on ta ise – aga kaua sa ikka iseendaga jageleda viitsid.

Loodetavasti pole ta hing veel päris hukas, või kui on, siis ehk purgatoorium ravib seda.

Tunnid toimuvad järgmise ajakava alusel:

- 1.tund – 08.15-08.45
- 2.tund – 08.50-09.20
- 3.tund – 09.30-10.00
- 4.tund – 10.15-10.45
- 5. tund – 11.00-11.30

11. aprillil toimub Ühigümnaasiumis rahvusvaheline hariduskonverents, kus osalevad lisaks meie kooli õpetajaskonnale ka haridus- ja noorsootöötajad linnast ja maakonnast. Konverents kannab nime „Haridus ja tööturg Euroopas täna ja homme“.

Vahetusõpilasena Ühisgümnaasiumis

Grete Post G2d

Meie kooliga liitus sel aastal Vivienne Sturny Šveitsist, kes käib hetkel Pärnu Ühisgümnaasiumi G1a klassis. Uurisime järgi, mida ta siinsest elust arvab.

Kui kaua oled Eestis viibinud?

Nüüdseks olen olnud Eestis kuus kuud.

Miks otsustasid tulla aastaks vahetusõpilaseks?

Eelmine aasta mu õde oli Norras vahetusõpilane ja siis ma tahtsin ka.

Miks valisid just Eesti?

Oli ka teisi variante, aga enne ma ei teadnud ma Eestist kuigipalju.

Mis keeli sa kõneled?

Inglise keelt, aga nüüd hakkam nautu eesti keeles rääkima. Šveitsis räägin saksa keeles.

Samuti olen eelnevalt õppinud prantsuse keelt, millega jätkan ka siin koolis olles.

Kus sa hetkel Eestis olles elad?

Elan vahetusperega Saugas. Mul on kaks venda ja üks õde. Õde on väga väike. Mul läheb mu vahetusperega väga hästi.

Mida uut oled Eestis kogenud näiteks söögi näol?

Eestis oldud aja jooksul olen proovinud tatart, kohukest ja verivorsti elus esimest korda. Minu lemmik Eesti toit on kohuke ja Kalevi šokolaad.

Milline on olnud sinu Eestis oldud aja jooksul kõige meeldejäävam päev?

Esimene päev... Ma olin nii erutatud ja uudishimulik, kui ma lennukis istusin. Ilm oli kena ja inimesed

Clara koos vahetusperes isaga

sed olid südamlikud ja kui me jõudsim, kuulsime Tanel Padari laulu "Welcome to Estonia".

Milline on olnud sinu kõige suurem eneseületus vahetusõpilasena?

Kindlasti esimene koolipäev. Olin väga närviline, kartsin, aga lõpuks olid inimesed koolis väga toredad.

Milliseid erinevusi märkad Eesti ja Šveitsi koolide vahel?

Eestlased on natuke, mitte külmad, aga häbelikumad. Lõunat käime Šveitsis kodus söömas, seega on ka koolipäevad pikemad.

Mis on su lemmiktund?

Keeled ja filosoofia. Šveitsis on samamoodi, aga seal meil ei ole kahjuks filosoofiat. Keeled mulle meeldivad, kuna need on minu

jaoks lihtsad. Filosoofia on huvitav.

Millega tegeled väljaspool kooli?

Olen teatrigrupis ja seal on väga lahe. Käin seal 3 korda nädalas.

Kas oled rahul, et tulid just gümnaasiumi ajal aastaks vahetusõpilaseks?

Jah. Siin on väga lahe. Soovitan seda ka teistele omavanustele, kuna saad kasvada ja arendada ennast läbi paljude uute kogemust, mis ilmselt ainult kodumaal olles poleks võimalikud. Olen õppinud uut keelt ja seda, kuidas sõpru leida. Olen muutunud ka iseseisvamaks, kuna mul ei ole enam iga sekund võimalik küsida ema või isa käest erinevates olukordades nõu.

Kes on Clara?

Ave Eisenschmidt G2a

Alates veebruarikuust õpib meie koolis vahetusõpilane Saksamaalt. Clara on Eestis olnud augustikuust alates ja elab hetkel Tahkurannas. Ta jääb meiega kooliaasta lõpuni ning on siiani oma sihtkohavalikuga väga rahul. Esitasime talle mõned küsimused.

Kust sa pärit oled?

Ma tulen Põhja-Saksamaalt.

Miks sa tulid just Eestisse?

See tundus olevat väga huvitav riik. Ma olin Ida-Euroopast väga huvitatud, aga seni ei teadnud ma sellest midagi. Eesti oli üks mu lemmikuid, kuna siin on ilus loodus. Ja mulle meeldib ilusat loodust pildistada. Ma olen nii õnnelik selle üle, et siin nii palju lund on!

Kas tundsid alguses hirmu ka siiatuleku ees? Kuidas sa kohanenud oled?

Jah, muidugi. Ma arvan, et iga vahetusõpilane tunneb hirmu. Sest sa jätad kõik maha – oma pere, kodu, sõbrad. Sa ei tea, kas kõik laabub vahetuskoduga, kas sa leiad omale uued sõbad, kas sa saad keele selgeks. See on kartus ja ärevus samal ajal. Olen siin kohanenud hästi. Kui sa näed oma vahetusperes esimest korda, siis see pole enam õudne. Sest see on reaalsus ja sul ei jäägi muud üle.

Kas sulle meeldib Eesti toit?

Ausalt öeldes, te sööte liiga palju liha. Aga muidu on toidud ülimalt maitsvad. Eriti kohuke.

Kus sa Eestis käinud oled?

Olen käinud Tallinnas, seal olin peamiselt vanalinnas. Lisaks olen külastanud Tartut, Kilingi-Nõmmet, Väike-Maarjat, Simunat ja Rakvere.

Kuidas sul eesti keele õpingud lähevad?

Minu jaoks on see väga raske, sest see on saksa keelest nii erinev. Alustasin lasteraamatute lugemisega, nüüd saan nendest juba aru. Aga näiteks bioloogiaõpiku tekst on minu jaoks raske.

Mis on Saksamaa ja Eesti kooli suurimad erinevused?

Saksamaal kestab suvevaheaeg ainult kuus nädalat. Seal ei saa ka valida nii paljude õppeainete vahel. Hindamissüsteem on seal hoopis teistsugune (1 on parim hinne, 6 aga halvim). Jõulude ajal on enamikus koolides jõuluballid.

Mis on Eestis teisiti kui Saksamaal?

Eestlased on üldiselt vaiksed ja häbelikud. Siin saad sa oma telefoni laadida peaaegu kõikjal, Saksamaal avalikus kohas laadimiskohta

ei leia. Te kasutate ID-kaarti! Eestlased armastavad üldse maksta kaardiga. Saksamaal saad mõnes kaupluses maksta kaardiga vaid siis, kui summa on üle 10 euro.

”Ausalt öeldes, te sööte liiga palju liha.”

”Saksamaal kestab suvevaheaeg ainult kuus nädalat.”

10. märtsil rääkisid organisatsiooni Rajaleidja esindajad G2 klassidega teemal „Vabatahtlik töö, õppimine ja töötamine välismaal“. Teema kohta leiab rohkem infot veebaadressil rajaleidja.innove.ee

15. märtsil kohtus G1d klass Pärnu Kodutute Loomade Varjupaiga juhatajaga, kes rääkis oma tööst ja loomade õigest kohtlemisest. Tänuväärsest tegevusest saab rohkem lugeda veebiaadressil pärnu.varjupaik.ee

Projektinädal Poolas

Anna-Maria Tagu 12c

Meie kool pakub väga vahvat võimalust osaleda projektides, täpsemalt Erasmus+ projektides. Ka mina haarasin juba eelmisel aastal võimalusest ning ühinesin vahva kollektiiviga. Veebruari alguses õnnestus minulgi saada esimesele lähetusele, mis kestis terve põnevaid tegevusi täis nädala.

Mina, meie tore huvialajuht ja veel kolm koolikaaslast veetsime 1.-7. veebruari Poolas. Olime linnas nimega Czechowice-Dziedzice. Kuna projekt on pühendatud karjäärile ja ametitele, siis neid me ka lähemalt näha saime. Esimesel päeval tutvusime kooliga ning käisime tundides, kus kõik oli ikka hoopis teistmoodi ning palju vanem, jah, ikka palju vanem...

Palju teha, palju näha

Koolis käidud, tunnid nähtud, olid meil järgnevad päevad kiired. Külastasime FIAT-i tehast, kus reaalselt meie silma all valmis iga 44 sekundi tagant uus Fiat auto. Sellist vaatepilti olen ma ainult videotes näinud, kuid päriselus on see ikka hoopis midagi muud, eriti see, kui täpset tööd peavad inimesed seal tegema.

Külastasime veel Silvereta restorani, õlletehase muuseumit ning Krakowi linna ennast. Poolas olin ma esimest korda, kuid ajalugu tundes tean, et Krakow on ikka väga vana linn ning suure ajaloolise tähtsusega. Käisime Waweli linnuses ning lõpetuseks Krakowi ajaloomuuseumis, mis oli maa sisse ehitatud ning täpsemalt asus Ryneki linnaväljaku all.

Lõpetasime projekti külastades Auschwitz koonduslaagrit, mis on Poolakatele vägagi tumeda ja süngel ajaloolise jälje jätnud. Laagris hukkus ligi kolm miljonit inimest, kellest 80% olid juudid. Reaalsus tabas seal karmilt ning nii mõnigi koht oli nii õõvastav, et tekitas ahistava tunde, kuna halba Energiat, mis sinna kogunenud oli, oli ilmselgelt ülepeakaela.

Ainult head mälestused

Projekt oli iseenesest väga vahva ning tutvusime lähedate noortega Küprosel, Itaaliast, Türgist ja Poolast. Mis mulle veel väga ereda mälestuse tekitab, on asjaolu, et tähistasime päeva nimega *Fat Day* ehk siis paksude päev. Sel päeval me reaalselt sõime nii, nagu hom-

set ei oleks, ning magustoiduks vohmisime kogu aeg pontšikuid, mille sees oli tohutu hunnik moosi.

Teine helge mälestus jäi sellest, et Poola rahvas on väga usklik. Seda räägib loomulikult ka ajalugu, kuid näha seda oma silmaga ja kuulda kõiki lugusid, on ikka midagi muud, kui seda raamatutest lugeda.

”Sel päeval me reaalselt sõime nii, nagu homset ei oleks, ning magustoiduks vohmisime kogu aeg pontšikuid, mille sees oli tohutu hunnik moosi.”

Mina sain sellest projektist väga palju ning eelkõige sõpradena väga armsa poola tüdruku ja tema pere, kelle juures ma selle nädalakese elasin ja kes said mulle nagu enda omaks. Vahva oli veel ka see, et see poola tüdruk elas eelmine aasta ka nädala minu juures. Seega oli tunne, nagu oleksin sõbranna juurde külla sõitnud. Taaskohtumine oli super tunne ning loodan, et neid tuleb meil veel.

Krakowi vanalinn hilisõhtul

Kes on Mall Haas?

Karin Ploomipuu 12c

Mall Haas õpib meie koolis G3b klassis. Enne Ühisgümnaasiumi käis ta 7 aastat Viira ja 2 aastat Paikuse Põhikoolis. Ühisgümnaasiumisse tuli ta õppima seetõttu, et see kool jättis endast neutraalse mulje ja ei promonud ennast nii palju kui Koidula ja Sütevaka gümnaasiumid.

Koolis pakub talle iga tund sügavat huvi, kuna ühestki teadmisesest pole küllalt ja seetõttu sõltub tema tunniaktiivsus täielikult tema suhtumisest õpetajasse. Kuid kui tõesti oleks vaja valida lemmikaine, siis see oleks tal kas ajalugu, kirjandus või filosoofia.

Meeldivate õpetajate ringkond on Malli elus märkimisväärselt vähenenud. „Õpetajad, keda ma julgeks nimetada ülimeeldivateks õpetajateks, oleks meie kooliõpilaste eestseisjad Liis Raal Virks ja Peedu Sula. Ka Kadri Keskküla

nimetaksin sinna gruppi, sest tema töökus õpilastega on lihtsalt hämmastav.“

Vaba aja veetmisega tal probleeme pole, sest nagu ta ise ütles, saab Pärnu Ühisgümnaasium vaba aja sisustamisega ladusalt hakkama ja seega pole tal vaja ise juurde aidata. Kuid kui peaks juhtuma, et tal tekib vaba aega, siis ta tegutseb hetkemotsioonide ajal. „Ma võin kõike teha oma vabast ajast – selles ongi asja võlu, mille inimesed kipuvad sageli ise unustama. Võib-olla lähen jooksmas, loen, maalin, kirjutan või otsin vastuseid huvivatele küsimustele.“

Vahepeal kirjutas Mall ise laule, kuid viimasel ajal pole kahjuks nendest enam midagi kuulda. Ta pole laulude kirjutamist lõpetanud, kuid sõnas, et hetkel on tal laulude kirjutamisest lihtsalt „pime keskaeg“, kus mingit arengut ei toimu. „Ma pole suvest saati kitarrigi puudutanud ja laulude jaoks pole inspiratsiooni jätkunud. Aga kui tunne tuleb peale ja on lugu, millest kirjutada, küll ma siis ka nii teen.“

Neiu alustas joonistamisega koheselt, kui talle anti pliiats kätte. Alguses polnud tal paberit vajagi, sest põrandad ja seinad sobisid joonistamiseks piisavalt. „Ma pole kunagi oma joonistamisest kuigi palju arvanud. Olen alati joo-

nistanud või maalinud enda maharahustamiseks.“

”Ma võin kõike teha oma vabast ajast – selles ongi asja võlu, mille inimesed kipuvad sageli ise unustama.”

Igasugune kunst Malli elus teenib eesmärki leida rahu ja tasakaal, mis selle hullumeelse maailmaga kipub ära kaduma. Tal on kodus lausa eraldi kapp piltide jaoks ning ta toas on üks sein täielikult maalidega kaetud.

Kuigi Mall hetkel ei tea, mida ta edasi tahaks õppida, on tal selge, et soov on kindlasti minna Tallinna Ülikooli.

9. aprillil toimub Pärnu Päev, mis kujutab endast linnaelanike tarbeks mõeldud päeva täis meelelahutust, lähedat äraolemist ja tegevusi kogu perele. Näiteks on Martensi väljakul Hea Toidu festivali meeskond ja Pärnu Noorte puhkpilliorkester.

15. veebruaril toimus 20. korda iga-aastane Rääma linnaosa folklooripidu, mille raames said Nooruse majas kokku Pärnu folklooriseltsid, lauluansamblid ja pillimehed.

Mulle ei meeldi..

Täitmata lubadused.

Vastutusest kõrvalehiilimine.

Laisalt tehtud töö.

Egoism, mille tagajärjel teised kannatavad.

Kapitalistlik retoorika.

Paremkonservatiivid.

Äärmuslus.

Kriitilise mõtlemise ja enesekriitika puudumine.

Arvamus, et kirjakuultuuri asendumine visuaalkultuuriga on progress.

Viis, kuidas digimaailm on kõikehaarv, kuid samas inimesi eraldav.

Kui minnakse suure hurraaga tegema, mõistmata, miks seda asja üldse tehakse, või küsimata, kas seda vaja on.

Et mu kõht järjest kosub.

Et ma pole ikka veel nii tark kui eeldused lubaksid.

Et ma olen nagu aeglaselt ahjus küpsev saiake: lõhna järgi tuleb küll midagi head, aga kaua võtab aega ja tõenäoliselt saab liiga kiirelt otsa.

- Trossi targutused -

Poolt ja vastu: patriotism

Päritolu ja patriotism on olulised

Epp Kuusik 12c

„Eestlane olen ja eestlaseks jään, kui mind eestlaseks loodi,“ lauldakse kuulsas Alo Mattiiseni laulus. Armastus isamaa vastu on ühendav jõud, mis toob kokku võhivõõrad inimesed, et seista oma maa ja rahvuse eest. Just need ühendunud inimesed on võidelnud vabadusvõitluses ning näinud ühtsust endast suuremana.

Eestlased on üheskoos korda saatnud suuri tegusid. Võime uhkust tunda maailmas ainulaadse ürituse laulu- ja tantsupeo üle, oleme osaks olnud Balti ketis ning võidelnud sõdades, mis pole olnud meie omad. Rahvuslik patriotism on paljude hingese ning kui vaja, astutakse selle eest ka välja. Juba nimetus eestlane ühendab kõiki meid, kes on siin sündinud, teavad selle maa ajalugu ning kujundavad selle tuleviku.

Jah, me pole vahel uhked oma riigipeade tegude üle ning mõistame neid hukka. Loomulikult me tahaks, et palgad tõuseksid ja et riik toetaks meid rohkem, kuid me tahame ju siin edasi elada. Paljud inimesed, kes on Eestist lahkunud, leiavad end igatsemas seda südamele lähedast põhjamaad. Hingese oleme ju eestlased ning seda on pea võimatu unustada. Isegi sügaval vene ajal jäid inimesed sisemiselt eestlasteks ning unistasid vabast maast, kus tunnek-

sime usaldust üksteise vastu ning ei peaks varjama oma päritolu.

Me tunneme uhkust oma pisikesest rahvuse üle, kes on nii palju saavutanud. Oleme edasi andnud palju olulist nii teaduses, muusikas kui ka meditsiinis tervele maailmale. Me pole küll religioosne rahvas, kuid me usume üksteisesse ning me oleme valmis võitlema, kui kaalul on meie jaoks kellegi olulise elu.

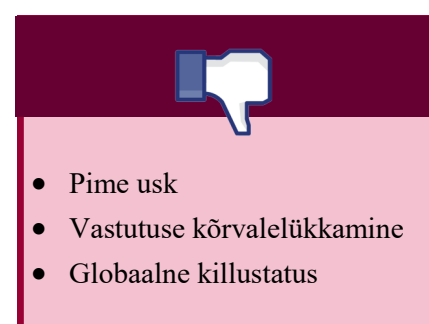
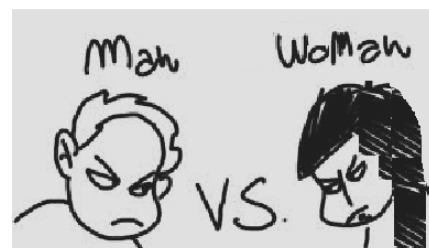
Päritolul on suur roll inimese kujundamises – see voolib inimest nii väliselt kui ka hingeliselt. Kasvatamine erinevas kultuuriruumis mõjutab meie käitumist ning ka seda, kuidas me maailmaasjadest aru saame. Kui hakkaksime võrdlema eestlasi ükskõik missuguse teise rahvusega, siis leiaksime ilmselt rohkem erinevusi kui sarnasusi.

Iga rahvuse teebki eriliseks tema päritolu ning sealne kultuur ja ajalugu. Me toimime nii, nagu on meid õpetanud meie emad-isad ning neid omakorda nende vanemad. Me anname läbi põlvkondade edasi austust ja uhkust selle maa olemasolu suhtes. See kõik rikastab meid ajapikku ning maa, millel on pikk ajalugu, on ka sisemiselt rikkamad inimesed.

Patriotism on meis igaühes olemas. Me küll ei näita armastust oma kodumaa vastu igapäevaselt välja, kuid kui vaja, siis läheme läbi tule ja vee ning seisame oma vendade ja õdede eest. Hetk, mil aktiveerub patriotism, hävib inimese ego.

Me teame, et "Poola torumees" on ebaõiglane ja solvav kujund nagu ka Soome meedias sarjatud "Eesti kriminaal". Samamoodi kõlab kogu rahvale kleebitud ebaõiglase sildina väljend "Süüria terrorist".

president **Toomas Hendrik Ilves** aastapäevakõnes

Päritolu ja patriotism on olulised?

Mait Reinart 12c

Jälgides tänapäeva meediat, on patriootlikus siiani üsna kõrgelt hinnatud. Ja ma ei mõtle siin ainult USA tulihingelisi lipukandjaid, kes on valmis iga kell oma riigi eest elu andma. Eesti on samuti väga patriootlik, kuigi see esmapilgul ehk ei tundu nii.

Patriotismiga saab siduda uhkust oma riigi kultuuri ja saavutuste üle ning soovi neid väärtusi säilitada. Miks küll trügime suurte ootustega Eurovisioonile? Et järg-

mine Eurovisioon toimuks Eestis? Võib-olla tõesti (vähemalt osade firmade omanikud lööksid selle peale k käsi õnnest kokku). Aga siiski oleme oma eksistentsi pärast hirmul ning soovime, et iga saavutus kaasmaalaste poolt meedias võimalikult laia kõlapinda leiaks (mis on mõistetav).

Liigse patriotismiga (nagu ka kõige muuga siin maailmas) kaasnevad mitmekülgsed ohud. Keskendudes liialt oma grupi/riigi üliluslikkusele, võib juhtuda, et silmitsed asju läbi roosade prillide. Ignoreerida teise osapoole töekspidamisi puhtalt erinevate kultuuriliste ja ideoloogiliste tunnuste pärast, on väga lühinägelik ning seetõttu võib teha ka ennatlike valikuid. Samuti võid oma gruppi kuulujaid pimesi usaldada.

Siinkohal võib tuua ekstreemse näite natsionaalsotsialistlikust Saksamaast, kui Hitler võimule valiti – just nimelt, valiti. Patriootlik saksa rahvas lootis, et Hitler toob lauale rahvuslikuma poliitika (mida ta ka tegi), kuid tolleaegse Saksa patriootismi pärast kannatas miljonid inimesi.

Riikluse tõttu luuakse rahvusvahelisest statistikat ning esmalt vaadatakse ikka, kas oled naabrist parem või kuidas tema suhtes paikned. Oma murede naabri aeda loopimine annab inimestele võimaluse probleemist distantseeruda. Alkoholismi tagajärjel põhjustatud liiklussurmade puhul võrdleme end näiteks Lätiga: „noh, ega meil oli ju see aasta päris hea seis, ainult 38 sai surma, Lätis sai 50, nii et päris hea näitaja ju“. Selline

võrdlus justkui ütleks, et ongi normaalne, kui alkoholismi tõttu sureb igal aastal liikluses inimesi – see on ju paratamatu.

Veel paar aastat tagasi tundus Lähis-Ida konflikt üsna väike mure. Selle asemel, et hädasolijaid aidata, ootame, kuni olukord muutub nii väljakannatamatuks, et me ei saa enam lihtsalt probleemi eirata. Nüüd aga, kui inimesed reaalselt põgenevad oma kodumaalt, kuna seal on lihtsalt võimatu tavapäraselt elu elada, tuleb järsku meil selle probleemiga aktiivselt tegelema hakata. See ei meeldi aga kellelegi, sest kes see ikka soovib võõrast aidata. Miks me peaksime kulutama ENDA ressursse ja raha mingite kontvõõraste peale? Mida head nad minu jaoks teinud on? Kõigepealt vaadatakse ikka omade järgi.

Selline suhtumine kujunebki välja tänu riiklikele institutsioonidele, mis süvendavad patriotismi. Tihtipeale ei nähta suurt pilti, et me kõik oleme siin maamunal selle pasa (vabandage väljendust) sees üheskoos ning et patriotism killustab erinevaid rahvuseid just nende kultuursete erinevuste pärast. Aga kas tõesti inimesed on siis nii erinevad, et neegrit Aafrikast võib loomadega ühte patta panna? Meil kõigil on lihtsad vajadused ja soovid: pere, sõbrad, et kõht oleks täis ja meel oleks hea.

Meie vabariigi aastapäeva tähistamine on ammu muutunud edevuse laadaks. Paar aastat tagasi kirjutasin Eesti Ekspressis loo pealkirjaga: „Presidendi vastuvõtt kui Bulgakovi romaan“. Kirjutasin, et aastast aastasse jätab see paljuski mulje stsenaariumist, mida kirjeldas Mihhail Bulgakov romaani "Meister ja Mar-

garita" peatükis "Saatana suur ball". Bulgakovil on ballil mitu pidulikku saali, lilled, šampanja, orkester, frakid ja lõpuks - "kätlemisteremoonia". Sedavõrd pikaleveniv, et Margarital "sureb põlv ära". Kuid oma külalistest on "kuninganna vaimustatud!".

Viktoria Ladõnskaja (Päevaleht)

Segavereline

Jari Törmälehto 12c

Mis on isamaa ja identiteet? Või täpsemalt, mis on isamaaline identiteet? Kas see, et sa kuulud kuskile lihtsalt seetõttu, et su vanemad on sündinud mingi riigi piiride sees, mistõttu ka sina oled sama riigi kodanik? Või on see mingi jõud, mis ei tulene vanematest, vaid mis toimub su sõprade vahel, tekitades ühtsustunnet ning kambavaimu, kuna teil on omad tavad ja omad kombes, mis erinevad teiste riikide sõprusringidest? Või on see lihtsalt tänutunne selle ees, et oled saanud sündida ja elada vabal maal, kus sul on täisealiseks saades otsustusvõime hakata kellegi iganes soovid ning mille eest on teised, ajalukku vajunud inimhinged, oma elu andnud?

Minul kui kahe riigi „kaltsunukul” on keeruline seletada, mida ma tunnen ning kelle vastu ma seda tunnen. Ma olen Eestis sündinud, Eestis kasvanud, Eesti koolis õppinud, Eestilt toetust saanud, kuigi ma olen kodakondsuselt võõra maa inimene. Tõsi, Eesti ja Soome on hõimkonnalt vennad ning ajalugu on näidanud, et raske aegadel suudavad nad ilma igasuguse probleemita koos ühiselt võõrvõimule vastupanu osutada just nimelt selle tõttu, et nad on vennad. Aga kuhu ma siiski paigutun?

Mulle ei ole kunagi antud seda võimalust, et tunda erilist isamaalisust. Ma pean alati valima. Isamaaline ei saa olla mitme riigi suhtes, see oleks ju põhimõtteliselt riigi petmine. Vandudes truudust ühele, murratan justkui samal ajal truudust teisele. Kui Soome ja Eesti peaksid mingil põhjusel sõtta astuma, peaksin ma valima. Kummal poolel olla? Kas Eesti poolel

ning murda truudust Soomele, või vastupidi? Taoline seesmine konflikt sellel teemal hoiab mind tagasi laulmast Eesti hümni, sest ma ei taha petta riiki, kes on mulle pakunud kodu, turvatunnet, tasuta haridust ning palju tasuta võimalusi enese harimiseks.

Kuidas ma Soomega suhestun? Ma pean ka Soomet oma koduks, kuigi ma seal ei ela. Ma pean varsti Soome sõjaväkke minema, kus ma pean lausuma truudusvande. Kas mul on seda lihtne teha? Kindlasti mitte. Kas ma tahaksin seda teha? Absoluutselt mitte. Kuid mul on see kohustus, sest see kuulub Soome seadustikku, nagu ka igal täisealisel mehel armeeskäimise kohustus, mistõttu ma ei saa seda mitte teha. Soome on osutanud mulle meditsiiniliselt palju abi ning vastutulelikkust, palju meelelahutust ning õnnetunnet, eriti, kui spordis läheb hästi. Ka Soome on mu kodu.

”Mulle ei ole kunagi antud seda võimalust, et tunda erilist isamaalisust. Ma pean alati valima. Isamaaline ei saa olla mitme riigi suhtes, see oleks ju põhimõtteliselt riigi petmine. Vandudes truudust ühele, murratan justkui samal ajal truudust teisele.

Eestis olen alati tundnud end hästi tundnud. Iga kord, kui siia naasen ning kuulen raadio Uunost Eesti keelt, tekib mu suule naeratus. See naeratus näitab, et ma olen kodus. See äratundmisrõõm ning tuttav hääl, mis mind tervitab, annab iga kord täpselt samasuguse

tunde nagu eelmisel korral. Kui maja ette jõuan ning näen sama vana tuttavat hoonet, kus ma üles kasvasin, tekib mul jällegi naeratus suule. Sest Eestis on mu mälestused. Palju häid mälestusi, mida mäletada, ning mille järgi ma peaksin olema identiteedilt eestlane, sest olen kasvanud üles üheselt teiste eestlastega ning saanud osa kõikidest rahvuslikest traditsioonidest ning rahvuspidudest. Oleksin ma keskmine eestlane, siis see muudakski mu identiteedilt eestlaseks.

Nii et kui ma peaksin ütleva, millise riigi piirides mu truudus ning isamaalisus asub, siis ma vastan, et mitte ühegi. Sest see minu sisemine konflikt hoiab mind tagasi ütlemast midagi, mis ei ole tõsi. See on teema, mida ma käsitlen ning mõtisklen alati ratsionaalselt. Mu kuuluvusetunne ütleb Soome, kuid mu süda ja mõistus ütlevad Eesti. Kaheks ma end kiskuda ei saa, kuigi selline tunne, et mõlemad riigid seda sooviksid, on suur. Seetõttu on lihtsam öelda, et mul puudub isamaalisus ning et ma ei kuulu ühegi riigi piiridesse, nagu kosmopolitaanluse suur rajaja Sokrateski enda kohta väitis. Segaverelisel puudub luksus tunda, nagu ta kuuluks ainult ühte seltsi ning et ta identiteedil on ühtsustunne teiste, puhtaverelistega.

Patrioot

Rain Ruus G1c

Õhus on alati olnud küsimus, mida oleksid sina valmis tegema oma riigi heaks. Ühist vastust ei ole meil kunagi olnud: mõned teeksid kõik, mõned põgeneksid, kui on raske, mõned müüksid meid kohe maha. Sellele küsimusele saad vastata siis, kui oled vaadanud enda sisse ja tead, mis inimene sa oled.

Ennast olen alati pidanud vaimset tugevaks meheks. Kardan kaotada seda, mille meie esiisad on auga välja võidelnud, kardan kaotada Eestit. Mõeldes tulevikule ja olukorrale, mis toimub maailmas hetkel, peaksime olema valmis haarama relva ja võitlema vabaduse ja kaitse nimel. Igatüki tahab kaitsta oma ema, isa, last, naist, kuid kas oled kaitsmise nimel valmis põgenema ja unustama oma riigi? Päritolu ja rahvus ei tohi meil kiirelt ununeda. Kui nimetad end ühel päeval rootslaseks, tulene isegi ja nimetan sind valetajaks.

Paljud meist ei oska enam isegi emakeeles kirjutada ja seda mõjutab kindlasti ka kool. Miks paneme rõhku sellele, kuidas inglise või vene keeles rääkida ja kirjutada? Miks rõhume lastele, et tulevikus lähete välismaale õppima ja saate targaks? Eestis on üks maailma parimaid ülikoole ja me isegi ei mõtle sellele. Toeta enda riiki ja ära põgene siit paremat elu otsides. Oleme üks rahvas ja peaksime kokku hoidma. Muuda seda debiilset koolisüsteemi ja õpetame ini-

mestele selgeks puhta ja ilusa eesti keele. Loodame, et meie enda keelt läheb veel kaua vaja ja ehk me ei pea seda vahetama inglise või vene keele vastu.

”Miks rõhume lastele, et tulevikus lähete välismaale õppima ja saate targaks? Eestis on üks maailma parimaid ülikoole ja me isegi ei mõtle sellele.

Meist keegi ei ole perfektne ja kõigis on midagi, mida tahaks muuta. Endas tunnen, et ei tohiks kasutada nii palju võõrkeelseid sõnu, kuid meedia ju sunnib meid selleks. Lehti lugedes pead mõist-

ma võõraid sõnu, sest artiklites on kasutatud neid meeletult. Ennist rääkisin lastele keele õpetamisest, kuid äkki on mõistlik enne õpetada ajakirjanikke ja poliitikuid.

Minu kirjandis on esitatud palju küsimusi, kuid vastuseid on vähe. Arvan, et ei ole meie asi neile vastuseid otsima hakata, kui siis ainult neile, mis käivad meie endi kohta. Eesti. Eestlased. Eesti keel. Need on kolm mõistet peaksid olema meie südames, kuid ärgem unustagem ennast ja pingutame ühiste eesmärgi nimel.

Eesti ülesanne on selles muutuv maailmas jääda kindlaks oma traditsioonidele, põhimõtetele ja väärtustele, olla vastutustundlik ning vajadusel anda oma panus ja ulatada abikäsi. Eesti kaitseväge on viimase kahekümne aasta jooksul pannud oma oskused ja teadmised maksma maailma eri paigus. Peame ka tu-

levikus valmis olema sekkumiseks seal, kus rahvusvaheline üldsus näeb võimaliku olevat vägivalda tõkestada ning inimeste elu turvalisemaks muuta.

kaitseväge juhataja **Riho Terras** aastapäevakõnes

Eesti ühiskonna pahed

Maria Raba G2c

Aastal 1991 vahetus Eestis riigikord. Kui me senini kuulusime NSVL-i koosseisu, siis sellest aastast sai Eesti iseseisvaks. Paljud probleemid on pärit juba Vene ajast, kuid riigikorra vahetusega kerkisid üles ka uued katsumused. Miks nii palju meie rahvast maandab oma probleeme alkoholi joomisesse, lootes, et see aitab? Paljud kasutavad narkootikumide lihtsalt selleks, et end paremini tunda. Eesti riigi põhiseadus ütleb: „Igaühel on õigus tervise kaitsele“. Eesti riik aitab neid, kes on hädas, iseasi on see, et millal ja kuidas abi antakse. Ma väidan, et meie riik ei hoolitse piisavalt oma rahva heaolu eest.

” Eestis ei töötanud ega õppinud eelmisel aastal 34 000 noort 15-29-aastast inimest, mis on riigikontrolli hinnangul tõsine probleem nii ühiskonnale kui ka majandusele.

Üheks peamiseks probleemiks meie riigis on alkoholism. Räägitakse, et alkohol on tarkade inimeste jook. Ilmselt on meie riigis siis väga vähe neid inimesi, kes oskavad mõõdukalt juua. Alkoholi tagajärgedeks võivad olla palju suuremad rahalised kahjud, kui seda see joodud vägijook maksab.

Mis paneb nii suurt hulka meie ühiskonnas jooma ja miks ei ole suudetud seda ravida või ennetada? Vene ajal oli võimalik saata inimene sundravile. Tänapäeval ei saa alkoholiprobleemiga inimest sinna viia, juhul kui ta ise minna ei taha.

” Vene ajal kehtis sundsuunamine. Seda muidugi sellisel juhul, kui õpitakse riigi rahade eest. Praegusel juhul puudub noorel arstil kohustus kodumaal töötada.

Eestis ei töötanud ega õppinud eelmisel aastal 34 000 noort 15-29-aastast inimest, mis on riigikontrolli hinnangul tõsine probleem nii ühiskonnale kui ka majandusele. Riigikontrollil puudub info selle kohta, mida teevad need 34 000 noort inimest, kes ei tööta ega õpi. Nende seas on nii välismaale töötama ja õppima läinud noori, inimesi kes ei tööta oma puude tõttu, kui ka inimesi, kes on valinud endale sellise elustiili. Mina arvan, et riik pole suutnud neid noori nii õppimises kui ka töös võimetekohaselt rakendada.

Tänapäeval on väga raske jõuda õigel ajal (võimalikult kiiresti) eriarsti juurde. Väga pikad on ka plaaniliste operatsioonide järjekorrad (kuni aasta). Arvan, et selle

põhjuseks on mitu probleemi. Esiteks peaks riik reguleerima arstide juurdekasvu või –koolitamist. Teiseks põhjuseks on see, et riik koondab elutähtsatest organisatsioonidest, näiteks tervisehoid, päästeamet, politsei. Arstide, õdede ja hooldajate vähesus võib-olla üks põhjus, miks on järjekorrad vastuvõtule pikad.

Miks siiski riik ei hoolitse piisavalt oma rahva heaolu eest? Kõige suurem faktor on ilmselt raha. Ma ei saa väita, et meil pole üldse toetusi, vaid vastupidi, meil on olemas lapsetoetus, emapalk, igasugused pensionirahad. Kuid ma saan väita, et sealt, kust on võimalik midagi võtta, seal nad seda ka loomulikult teevad. Ehkki tundub, et meil on igasuguseid abirahasid palju, peab hättasattunu ise olema teadlik selle kättesaamisest. Keegi ei too midagi kandikul kätte. Kui meie riigis oleks kõik väga hästi, siis ei oleks nii palju neid, kes jäädavalt lahkuvad Eestist.

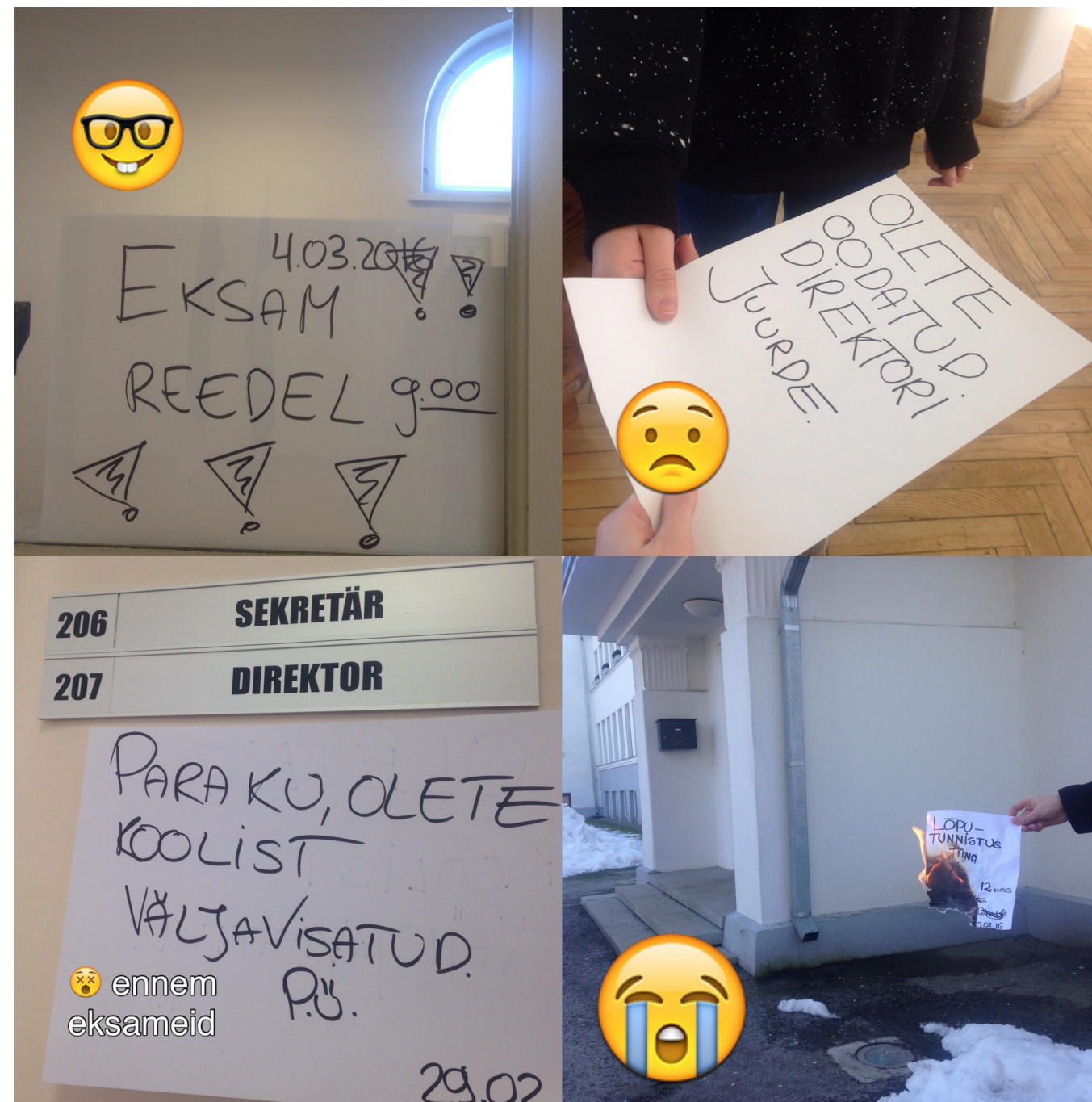
Mõelgem oma rahva, riigi, valla või linna ja oma kodu väärtuste peale mitte ainult iseseisvuspäeval, vaid pidevalt. Mingem, kui seda veel teinud ei ole, kasutagem enda väärtuslikku õigust ja vastutust olla Eesti Vabariigi kõrgeima võimu kandja: valigem Eesti parlamenti

arukad ja tublid, ausad ja aatelised esindajad. Valikut jätkub, võim peab vahelduma, Toompea tahab tuulutamist, uueneminegi on väärtus. Väärikat valimist, väärt parlamenti!

Jaanus Männik (Pärnu Postimees)

See kool ... sakib... Täiega.

Anett Heinam, Lisa-Maria Lillemägi 12c

Kuid ikkagi, miks peaksime minema edasi uue süsteemiga, kui vana on juba olemas, kui meil on igati edukalt toimiv nelja veerandi süsteem? Kas aga see toimibki nii edukalt? Kui vaatame, missugused on meie õpilaste aineteadmised, siis tundub, et need on väga

head. Paraku tuleb vaadata ka edukuse teist poolt – me kasvatame üles põlvkonna lapsi, kes on väga heade aineteadmistega, kuid jätame tähelepanuta nende vaimse ja emotsionaalse heaolu.

Mart Kimmel (Õpetajate Leht)

Jah, sa suudad!

Marten Penu 12c

Peale tõusu tuleb langus. pärast lõppu uus algus, peale pikka pimedust uus kuum valgus.

Dvph – „Punane telefon“

Motivatsioon on asi, mis toidab keha ja annab jõudu teha seda, mida armastad. Vahel jääb see eesmärk, mille poole pürgid, liiga kaugele ja tunned, kuidas terve maailm sinu alt variseb. Inimesed on erinevad: mõni äärmiselt sihikindel ja motiveeritud, teine aga läheb närvi asja peale, mis esimesel korral välja ei tule. Miks on meil vahel motivatsiooni nii raske leida?

Inimene on juba kord selline, et tahab kiirelt ja võimalikult mugavalt tulemuseni jõuda. Kuid nagu me kõik teame, siis elul on omad keerdkäigud. Tõeliselt õnnelikeks ja tänulikeks saavadki need, kes suudavad ka kõige raskemal hetkel olla fookuseeritud asjale, mis on nende hinges. Olgu selleks laulmine, sport, luuletamine, kunst, võitluskunst või miski muu.

”Ära mõtle ega treeni ennast üle. See ei vii kuhugi. Puhkus pole häbiasi, see näitab professionaalsust.

Usun, et juba praeguse lühikese eluaja jooksul oleme kogenud hetki, kus saadaks kõik kuradile. Oles tantsija, kes on ennast täiesti üksi ilma treenerit või treeningkaaslasteta üles ehitanud, olen ma kõik selle läbi kogenud ja kogen siiani. Vahel jookseb kuul kokku ja asjad ei lähe nii, nagu tahaks. Kuid see pole koht, kus alla jääda

ning piltlikult öeldes pill nurka visata.

Aasta tagasi pidin läbi tegema kaks põlveoperatsiooni, millest esimene ebaõnnestus. Ma olin depressioonis ja nägin ainult seda, kuidas minu unistused pudenesid kildudeks. Tõmbusin endasse ja ei rääkinud kellegagi, sest tundsin, et nüüd pole mul enam millegi poole pürgida. Savi see elu ja kõik need paganama õpetused, kuidas elada. Ükskõik, kui palju ma proovisin parematel päevadel liigutada, lõpetasin ma ikka valu ja pisaratega. Nüüd on kõigest sellest aasata möödas.

”Parimaks ei sünnita, parimaks saadakse. Iga päev on sulle väike test. Selles testis soovitakse teada lihtsat asja – kas sa tõesti tahad seda, mis on sul hinges?”

Ma siiralt tänan ennast, et suutsin sellel raskel ajal natukenegi liigutada, sest nii oli mul lihtsam enda siht taastada. Kasvõi natuke ja halvasti on parem sellest, kui istud omaette ja saadad kõike sinna, kust ise tulid. Tean, lihtne öelda, aga raske teha. Proovi leida endas see jõud, millega suutaksid pidevas liikumises olla. Ära mõtle sellele, kui halvasti sul üks või teine asi läks. Ära jää kinni ühte emotsiooni. Elu on nagu jõgi – see muutub pidevalt. See, milline sa olid eile, see las jääda eilsesse. Usu endasse ja kõik, mille nimel töötad, jõuab ühelt maalt sinuni.

Parimaks ei sünnita, parimaks saadakse. Iga päev on sulle väike test. Selles testis soovitakse teada lihtsat asja – kas sa tõesti tahad seda, mis on sul hinges? Kui jah, siis tee kõik, mis on sinu võimuses. Ja kui sa pole kindel, siis võta paus ning mõtle asjale. Keha ja vaim vajavad ka puhkust. Lihtne näide: mees treenib 24 tundi päevas, et võita jooksuõistlus, kuid kui lõpuks on käes võistluspäev, siis pole tal jõudu, et joosta. Ära mõtle ega treeni ennast üle. See ei vii kuhugi. Puhkus pole häbiasi, see näitab professionaalsust.

Ma kutsun kõiki üles halvimal hetkel mõtlema sellest, mida sa oled saavutanud, mis raskusi ületanud ning mis emotsioone kogenud. Tulemused ei loe, kuna need on lihtsalt tulemused. Loeb see, kas sa ise tahad seda teha ja kas sa ise tunned selles naudingut. Ära mõtle sellele, kuidas keegi sinust mõtleb, või sellele, et äkki on kuskil keegi sinust parem. Mõtle sellele, kui tubli sa oled ning kui palju on elul sulle pakkuda. Murra rutiini ja ela täiel rinnal, sest elusid on vaid üks ja miks mitte seda elada.

Meie hirmud

Marti Lint G1c

Meil kõigil on oma tugevused ja nõrkused. Need tugevused ja nõrkused mõjutavad seda, kes me oleme. Enim mõjutavad meid aga meie nõrgad küljed, mis tihtipeale võivad segama hakata ka meie tugevusi.

Enamikul inimestest on nõrgaks küljeks mõni hirm. See ei pruugi alati olla näiteks kõrgusekartus või mõni teine foobia, vaid hirm kaotada töö või et ei suuda pangalaenu tagasi maksta. See pidev hirm paneb meid vastu võtma valesid otsuseid ning muudab meid nõrgemaks.

Me kõik kardame ja meil on omad hirmud. Mõned inimesed ei näita seda lihtsalt välja ja tekib tunne, nagu neil ei olekski ühtegi nõrka külge. Aga see ei vasta tege-likult tõele.

Keegi ei taha rääkida oma nõrkadest külgedest, sest kardetakse, et see võib neid haavatavamaks muuta. Näiteks meie kunagine linnapea Mart Viisitamme, kes oli väga tubli ja tark mees, nõrkuseks oli raha. Kui tuli välja, et ta kulu- tab peale enda rahale veel võõrast raha, tekkisid tal probleemid.

Kahjuks võib ka rahvus mõnikord nõrk koht olla. Tihti ei räägi Soome kolinud eestlased oma tööandjatele ja kolleegidele oma päritolumaast, sest eestlasi peetakse seal maal enamjaolt roolijoodiku- teks ning neile makstakse vähem palka kui kohalikele.

Rahvus võib tekitada probleeme ka mujal kui Soomes. Tekib tunne, et enamikus probleemides, nagu näiteks väikeses palgas ja kütusehinna tõusus, süüdistatakse pagu- lasi ning loomulikult ka Taavit.

Viimaks ei pea leidma Eesti rahvas probleemide lahendusi iseendas, vaid saab kõik pagulaste kaela aja- da.

Minu jaoks ei mängi rahvus senikaua suurt rolli, kui inimesed on normaalsed ja oma päritolu ning kultuuri liigselt peale ei suru. Siiski jätab meedia mulje, et kõik tumeda nahaga inimesed on pätid, kaabakad ja vägistajad ning et nad proo- vivad midagi alati lõhata. Sel suvel ma päevitama minna ei julge.

Enamiku inimeste nõrk külge on hirm, mida proovitakse tihtipeale varjata, sest see tekitab piinlikkust või muudab haavatavaks. Tuleb välja, et 21. sajandil võivad ka na- havärvus ja päritolu nõrgaks kül- jeks olla.

On märksa parem julgeda teha suuri asju, võita kuulsusrikkaid triumfe, mis sest, et läbikukkumistega pikitud... kui et olla üks neist vaestest hingedest, kes ei tunne ei palju rõõmu ega ka kannata kuigivõrd, kuna nad elavad hal- lis videvikus, mis ei tunne ei võitu ega kaotust.

Theodore Roosevelt

„Vihane hirm“ ei olnudki hirmus

Romet Annast G2c

Esimesel jaanuaril esietendus Ühisgümnaasiumi teatritrupi näidend „Vihane hirm“, mis räägib noorte hirmudest teel iseendani. Milleks ma end valmis panin, kui sellest kuulsin?

Esiteks teadvustasin, et tegu on noortega, kes on kokku tulnud eri koolidest ja kelle taust on võimalik olla väga erinev. See tähendab, et kui ühest koolist tuleb varem näitlemisega tegelema tütarlaps ja teisest tagasihoidlik poiss, kes soovib end lihtsalt tundma õppida, siis on näitlejate tase väga varieeruv. Teiseks valisin mõttes välja koha, kus etenduse ajal istuda. Kui satute kunagi kirjutama kontserdi- või näidendiarvustust või reportaaži, siis minu nõuanne oleks lihtne: vali kõige halvem koht. Miks? Sest see toob välja etenduse negatiivsed ja positiivsed küljed. Kolmandaks ei seadnud ma endale kõrgeid ootusi, sest üldiselt on suur vahe sellel, mis etendub kuskil Endla teatri saalis ja sellel, mis on kokku pandud klassiruumis, kus satuvad kokku vähem ja rohkem motiveeritud inimestüübid. Mis oli tulemus?

Kell 19.00 rippsaalis – ideaalne!

Kui vaadelda etenduse tehnilist külge, siis esmalt tooksin esile asukoha. Kell seitse on talvisel ajal juba pime, ent hästi valitud valgustus ja klaasseintega ruum lõi hea efekti sellele, mis publiku ees lahti rullus. Hämarus ja väike saal löid õhustiku, nagu oleks tegu personaaletendusega. Küllap oli etendust huvitav vaadata tänavalt-

ki. Füüsilise teatri žanr andis noortele näitlejatele võimaluse ennast loomulikult väljendada ka juhul, kui nad ei tunne end tavaliselt kõige enesekindlamalt.

Saalis olid kõik pingiread vaatajatega täidetud ja etendus algas grupi juhendaja Barbara Lehtna sissejuhatusel. Näidend oli jagatud justkui väikesteks ülestunnistuste tükikesteks. Selline jaotus ei lasknud tänu liikumise ja teksti pideva vaheldumisele vaatajal ära väsida ning sundis igahet kesken-duma, pani kaasa elama ja mõtlema. Publiku hulgas oli palju täiskasvanuid. Olen veendunud, et ka nemad läksid ajas tagasi sinna, kus nad alles iseenda tundma õppimise ja suurte eesmärkide püstitamise tegelesid.

Kes on tegelikult publikuks?

Ilmselt meeldejäävaimaks osaks olid noorte ülestunnistused sellest, mis on nende vanemate hirmud. Näiteks see, kuidas kellegi ema hoolib liiga palju teiste arvamusest. Me kõik pärineme oma vanemate lapseõlvest, meie hirmud on nende hirmud ja alateadvuslikult toimub nende käitumismustrite ülekandmine oma tulevikku. Mäletan etendusest elavalt seda, kuidas keegi tunnistas, et on bi. Kuskilt saalist kostis turtsatus. See tekitas hetkeks tunde, et tegelikult on publik meie ees, et jagada ülestunnistusi ja vaadelda oma vanemate, sõprade, õpetajate, koolikaaslaste reaktsiooni. See näidend oli justkui kahepoolne teater. Hirmud, mil-

lest kõneleti, on tegelikult iga noore hirmud. Mõned neist hirmudest jäävad elu lõpuni püsima – ja see on igati normaalne, sest inimene, kes midagi ei karda, on ilmselt superkangelane.

Hindeks viis pluss

Tegelikult pean olema täiesti aus selle osas, et ootasin mingit amatöörlikult masendavat ajaviidet ja ma pole kunagi olnud kuigi vaimustunud millestki *performance'i*-laadsest. Siinkohal oleks sobiv iseendale meelde tuletada klišeeliku elutarkust: „Ära iial ütle ette heita, siis seda, et 20 minutit oli liiga lühike aeg, sest ma suutsin end just mugavasse asendisse seada, kui miski, milles ma olin lootnud pettuda (ei pettunud, au-salt!), juba läbi sai. Soovin näite-ringile ka edaspidiseks edu. Korrake seda, mida teete hästi ja tehke veel paremini seda, milles te end veel vilunult ei tunne. Viis pluss!

Mehe ja naise suhtest „Iseseisvuspäeva“ näitel

Jari Törmälehto 12c

Milline peab üks tõeline ja õige suhe olema? Kas see peab olema perfektne nagu muinasjutus? Peab see olema vägivaldne “kes lööb see armastab” stiilis suhe või on nende vahel kuldne kesktee? Kaur Kenderi raamatu “Iseseisvuspäev” põhjal on suhe vägivaldne kooselu, kus meesroll on peremees ning domineeriv, ta toob raha sisse ja tal on absoluutne võim.

Karl oli oma naise vastu väga õel ning lausa haigelt mõtlematu. Ta kohtles Simsonit nagu krantsi, kes peab tegema kõike, mida käs-takse. Vaatamata ähvardustele, mõnitamistele, alandamistele ning isegi löömistele. Aive Simson oli introvert, kes ei julgenud midagi peale hakata, kartis teistele tött rääkida, enamasti oli sinikate põhjenduseks “kuk-kumine.” Võib-olla ta ka kõigele vaatamata ar-

mastas Karli.

Karl nägi naisi kui objekte, keda omaenda hüvedeks ning ürgme-heliste vajaduste rahuldamiseks vaja oli. Kõiki naisi ta nii ei kohel-nud nagu Simsonit. Teiste naistega oli ta hell ning hoolitsev, saades ning pakkudes naudingut. Karl ostis Moonikale ehteid, riideid, andis raha. Ta lausa jumaldas Moonikat.

Miks Karl siis Simsonist nii ei hoolinud? Tõenäoliselt oli mees sellest kooselust tüdinud, ta sai alati kõik mis tahtis, olenemata sellest, kuidas ta käitus. Tal pol-nud vaja muretseda, et Simson lahkub, sest Simson ei osanud ene-se eest seista, ning pealegi - tal polnud kuhugile minna.

Raamatu lõpus, kui Karl viibis Soomes ning oli juba vahi alla võetud, rääkis ta, et igatseb Simso-

nit. Ta oli Simsonist kaua eemal olnud ning õppis seeläbi Simsonit väärtustama, tahtis isegi oma hale-dast elust Aivele kirjutada. Karl igatses Simsonit. Tundus, et ta tunded ning käitumine hakkavad muutuma. Kuid tänu Simsoni int-rovertsusele ei muutunud midagi. Raamatu viimases reas ütles Karl: “Me saame rikkaks. Mina ja Marks.” Aivet selles lauses mõis-tagi ei mainitud.

Ma arvan, et suhtes hakkab vägivalda esinema siis, kui ühel osapoolel on domineeriv roll ning teine on vaikne introvert, kes lepib kõige-ga. Ajapikk tüdinetakse sel-lest ära, domineerija hakkab uusi seikluseid otsima. Unustatakse üksteise väärtus ning see, kui palju teineteise nimel algselt pingutati.

Paronüümidest

Kertu Jürima G1c

Mis need paronüümid siis on? Paronüümid on kõlalt sarnased, kuid tähenduselt erinevad sõnad. Igauks meist kasutab neid igapäev-aselt. Ilma, et me sellest teadlikud oleksime, kasutame me neid tihti vales tähenduses. Nüüd on aga aeg mõningad selgeks teha ja edaspidi kasutada õigeid sõnu õigetes lause-tes.

Õigesti või õieti?

Sõna *õigesti* tähendab veatult, korrektset. Tegin selle ülesande õigesti.

Sõna *õieti* tähendab õigupoolest, tegelikult. Õieti, ma tegin selle ülesande ära.

Vahel või vahest?

Sõna *vahel* tähendab mõnikord, aeg-ajalt. Vahel tunnen, et oleks pidanud ikka selle ülesande ära tegema.

Sõna *vahest* tähendab võib-olla. Vahest oleks parem, kui teeksin selle ülesande siiski ära.

Enne või ennem?

Sõna *enne* tähendab varem, es-malt. Enne magama minekut tee ikka ülesanded ära.

Sõna *ennem* tähendab pigem. Ennem tee ülesanne ära, kui hiljem kahetse, et kahe said.

Järele või järgi?

Sõna *järele* tähendab ajaliselt hiljem. Tee oma ülesanded järele.

Sõna *järgi* tähendab eeskujul, alusel. Tee oma ülesanne Siimu ülesande järgi.

Paronüümide teadmine on oluline nii koolis, tööl kui ka eraelus. Kor-rektne kõnekeel jätab inimesest alati intelligentsema mulje.

Muusika ja filmide kvaliteet on langemas

Karl-Martin Kaldvee G2a

Kui ma noorem olin, meeldis mulle alati väga kuulata muusikat, mis oli just hiljuti välja tulnud. Kuni 2007. aastani oli see minu arvates parim muusika, mil eales oli tehtud. Varasemale muusikale ma väga tähelepanu ei pööranud. Siis, kui ma endale esimese arvuti sain, hakkasin ka muusikas aina rohkem ajas tagasi minema. Alles siis märkasin, et mu arvamus muusikast tol ajal ei vastanud päris tõele. Sama probleem on mul peale muusika ka filmidega.

60ndatel ja 70ndatel olid suuri-mateks artistideks The Beatles, The Rolling Stones, Led Zeppelin jne. Enamasti kirjutasid need bändid oma laulud ise ja pillimängimine tuli ka ise ära teha. Kuna aastate jooksul on tehnoloogias toimunud suur areng, ei peagi lauljal erilist lauluoskust olema, et kas või natukenegi kuulsust saada. 20. saj. lõpust alates on abiks on tulnud programm nimega Autotune. See aitab hädast välja „lauljaid“, kes ise viisi ei suuda pidada.

Peale selle, et kvaliteedis on alla käinud muusika, võib öelda, et ka filmitööstus hakkab vaikselt allamäge liikuma. Tundub, nagu hakkaks Hollywoodis ideed aeglaselt otsa saama. Aina rohkem tehakse filmidele järgesid või siis tuuakse tagasi vanemad filmisee-

riad. Koomiksitate ja videomängude järgi filmide tegemine kasvab samuti.

Tänu poliitilisele korrektsusele on suure tagasilöögi saanud koomöödiafilmid. Vanasti julgeti teha paljude asjade üle nalja, tänapäeval võib kas võib isegi üks pisike stseen solvata tervet suurt gruppi inimesi. Õudusfilmid kannatavad enamasti liigsete eriefektide või *jumpscare* ide kasutamise tõttu. Kunagi nähti rohkem vaeva õudse atmosfääri loomisest ning inimeste hirmutamiseks polnud vaja järsku valju heli.

”Tundub, nagu hakkaks Hollywoodis ideed aeglaselt otsa saama.

Peamine põhjus, miks meelelahutuses selline muutus toimub, on stuudiote eesmärk teenida korralik kasum. Lihtne on ju leida tänavalt keegi, panna ta mikrofoni ette laulma (isegi kui ta laulda ei oska), mätsida sellest kokku mingi „hitt“ ja öelda, et tegu on uue staariga.

Suurim põhjus, miks filmitööstus kannatab, on suhteliselt sama. Mõeldakse välja mõni lihtne süžee filmile või siis võetakse juba varem loodud idee ja luuakse tõeline rahamasin. Ma ei väida, et

need filmid ilmingimata halvad on, aga rohkem võiks siiski mõelda välja uusi tegelasi, mitte panna kümneid aastaid vanu superkangelasi omavahel võitlema.

”Tänapäeval asjad nii keerulised ei ole. Nüüd on enamiku popstaaride hittide taga mitu produtsenti ja laulukirjutajat.

Selle jonnaka kirjutisega ei taha ma öelda, et terve meelelahutustööstus on alla käimas. Viimased aastad on jätnud mulje, et vaevanägemine originaalsuse saavutamiseks on muutumas aina ebapopulaarsemaks. Enamikul populaarsetel puudub mingi reaalne sõnum, filmidel puuduvad aga sügav atmosfäär ja uued tegelastüübid. Stuudiod on valinud lihtsama viisi rahateenimiseks ja sellega tuleb edaspidi filme või muusikat valides arvestada.

Traditsioonilisel skaalal on nii konservatismi kui liberalismi paigutatud paremale, sest mõlemad on kasulikud eeskätt neile, kelle käes on parasjagu raha ja võim. Konservatiivide poliitiline toetuspunkt on alati olnud keskklass ehk need, kelle elu on piisavalt hea, et midagi kaotada, aga kes on leppinud sellega, et kõige kõrgemad tipud jäävadki nei-

le kättesaamatuks. Samuti on keskklassi esindaja üldjoontes nõus nende otsustega, mis tehakse tema eest. Ta ei ole konservatiiv seetõttu, et igasugune muutus oleks talle vastukarva, vaid seetõttu, et seda tüüpi poliitika on tema huvides.

Rein Raud (Postimees)

Kas teaduse areng on piiri ületanud?

Dag Holmen 12c

Kas teaduse areng on piiri ületanud?

Teadus ja tehnika arenevad iga päevaga järjest võimsamaks. Nähtused, mis eelmisel aastal olid võimatud ja ennekuulmatud, on täna täiesti tavalised. Teaduse ja tehnika areng on nii kiire, et me ei suuda kõikide uute avastustega kursis olla. Peame endalt küsima, kas kõiki neid uusi leiutisi ja avastusi on siiski vaja ja kas eetilise piiri on juba ületatud.

”Inimesed, kes uue ja mahukama informatsiooni vastuvõtmisega toime ei tule, jäävad ülejäänud ühiskonnast vähem arenenuks, mis viib sotsiaalse kihistumiseni.

Järjest rohkem esineb juhtumeid, kus teadlased üritavad endale kuulsust koguda ebaeetiliste võtetega. Näiteks võib tuua natsiarstide katsed vangidega teise maailmasõja ajal, mil testiti inimestaluvuse piire. Ka tänapäeval teevad teadlased uute teadmiste hankimiseks bioloogilisi ning vaimseid katseid nii süütute loomade kui ka inimeste peal, kasutades selleks tihti illegaalseid meetodeid.

Ebaeetilise kõrval võib selline piiride ületamine tuua rohkem halba kui head. Näiteks luuakse nii kogemata kui ka meelega viiru-

seid, bioloogilisi relvi ja muid katastroofe põhjustavaid nähtuseid.

Kõik teadmised mõjutavad inimkonna arengut. Iga põlvkond peab eelmisest rohkem teadmisi omandama. Kõik inimesed aga ei ole võrdsed ega omanda teadmisi sama hästi kui teised. Kuna teadus ja tehnika muudkui arenevad, peavad inimesed eelnevatest põlvkondadest järjest rohkem teadmisi pähe salvestama. Inimesed, kes uue ja mahukama informatsiooni vastuvõtmisega toime ei tule, jäävad ülejäänud ühiskonnast vähem arenenuks, mis viib sotsiaalse kihistumiseni. Seepärast peame endalt küsima, kas kõiki neid teadmisi on siiski vaja.

”Oleme juba suutnud maakera biosfääri fossiilsete kütuste põletamise, loomade elupaikade hävitamise ja keskkonna reostamisega ebastabiilseks teha.

Maailmas on asju, mis ei ole inimestele muutmiseks mõeldud ja mille muutmisel võib keskkond tasakaalust välja minna. Oleme juba suutnud maakera biosfääri fossiilsete kütuste põletamise, loomade elupaikade hävitamise ja keskkonna reostamisega ebastabiilseks teha. Kas see pole hea näide sellest, et meie tegevus toob

sama palju või rohkemgi halba kui head? Nüüd tahavad teadlased oma avastustega aga sammukese edasi minna.

”Teadlased tahavad laserite kasutamise abil vaakumit rebestada ja selle algosakesi uurida. Mis juhtub siis, kui vaakum rebestatakse?

Vaakum, mida vanasti mõisteti kui tühjust, on uuringute tulemuseks asi, mis koosneb ka mingitest algosakestest, nii nagu kõik teisedki asjad siin maailmas. Teadlased tahavad laserite kasutamise abil vaakumit rebestada ja selle algosakesi uurida. Mis juhtub siis, kui vaakum rebestatakse? Me ei saa olla kindlad, kas me tahame seda välja uurida, kuna me ei oska öelda, mis selle tagajärjed on.

Peame enestelt küsima, kas eetilise piiri on ületatud. Seda on raske öelda, sest mis ühe inimese jaoks on õige ja hea, võib teise jaoks täiesti ebaeetiline tunduda. Arenguga ei saa tormata. Enne, kui midagi teha, peab tegema pausi ja mõtlema, kas see ka õige on.

Mida püüdlikumalt Tiit Hennoste mind eitab, seda enam ta kõigis oma asjades ainult minust räägib. Sellest Saulusest saab veel Paulus.

Kaur Kender (twitter.com)

Kirjandus on mingil moel vist ammendunud. Suuri probleeme ei saa ju ka sajal eri viisil läbi mängida, mingid vorminipid ja trikid ja võtted, on kõik läbi proovitud.

Tiit Hennoste (err.ee)

Sarjasoovitused

Laura Lumi 12c

„The 100“

„The 100“ on postapokalüptiline sari, millel on praeguseks väljas kolm hooaega. Selle taustalooks on 97 aastat tagasi toimunud tuumasõda, mille tagajärjel muutus planeet Maa elamiskõlbmatuks. Ainsad pääsejad elavad 12-sektorilises kosmosejaamas nimega The Ark ehk Noa Laev. Kui kosmosejaama ressursid hakkavad lõppema, otsustatakse saata 100 noort Maale, et näha, kas seal on võimalik ellu jääda.

Edasi keskendub sari nende ellujäämisele ning Maal aset leidnud muutustele. Toimunud on palju mutanteerumisi ning tekkinud on vastastikused maalaste grupid, kellest mõned on muutunud kannibalideks ning kujutavad endast suurt ohtu. Noored peavad kõik nullist alates ise üles ehitama ning nende teele satub palju ootamatusi, ohtu ja ärevaid hetki. „The 100“ vajab päris palju jälgimist ja süvenemist, et kõigest täpselt aru saada ning järke pidada. Sari on aga väga kaasahaarav ja usun, et kui sind selline teema paelub, siis sellega probleeme ei teki.

Minu arvates on tegu ühe kõige huvitavama sarjaga, mida olen vaadanud. Esimesed paar osa tekitasid ehk mõne küsimuse ja kõhk-

luse, aga edasi jõudes tekkis aina suurem huvi teada saada, mis edasi juhtub. Alates hetkest, kui sada väljavalitut Maale jõudsid, muutus olukord aina põnevamaks ja ma ei pannudki tähele, kui ootamatult terve hooaeg läbi oli vaadatud. Sarjas on piisavalt adrenaliini ja põnevust, aga samas annab see hästi edasi ka inimestevahelisi suhteid. Viimane hooaeg lekib juba vaikselt internetti, seega kellel on huvi – soovitan!

„Game of Thrones“

„Troonide mäng“ on HBO põnevusdraama, mis põhineb Georg R.R. Martini romaanisarjal „Jää ja tule laul“. Sellel on hetkel väljas viis hooaega ja juba aprillis avaldatakse kuues hooaeg. Sari räägib keskaja miljöös toimuvast võimuvõitlusest seitsme erineva kuningriigi vahel: kuningatest, kuningannadest, rüütlitest, vabameestest, õiglastest ja valetajatest. Tegevus leiab aset muinasjutulises maailmas, mis on juba üle 8000 aasta lahingutes ja katastroofides kannatanud.

Raamatut, mille põhjal sari on üles ehitatud, peetakse üheks parimaks viimastel aastatel kirjutatud fantaasiaraamatuks ning seda on palju võrreldud ka Tolkieni „Sõrmuste isandaga“. Sarja looja

on öelnud, et „Troonide mängus“ on nii fantaasiat kui võlujõudu, kuid selles ka ajaloolisi aspekte. Seetõttu saab sarja abil hea ülevaate sel eri kultuuride keskaegsest rituaalidest, tavadest ja arusaamadest.

„Game of Thrones“ on väga paeluv ja kaasahaarav. See paneb vaatajat osaliste omavahelistele suhetele ning tegemistele kaasa elama. Sarjas on erinevad vastuolulised vaenupooled ja üsna kiirelt leiad oma lemmikud, kellele pöialt hoida. Võttepaikadena on kasutatud väga tõetruusid olustikke ja asukohti.

See on sulle sobiv sari, kui armastad ajalugu, põnevust, inimestevaheliste suhete kulgu, võitlusi ning kui sulle meeldib fantaasia!

Trivia: sarja tarbeks valmis ka spetsiaalne Dothraki keel, mille loomisel osales mitmeid keeleteadlasi, kes valisid uue keele aluseks viis juba eksisteerivat keelt maailmas. Ja üheks selleks keeleks oli ka eesti keel.

Martin Mitt 12c

„Making a Murderer“ on Ameerika seriaal, mis esmalt jõudis eetrisse 18. detsembril 2015 aastal. See on dokumentaal, mis räägib Steven Averyst, kes veetis vangis 18 aastat seksuaalse kallalõngu ja mõrvakatse eest. Ta vabanes aastal 2003. aastal ja mõisteti uuesti süüdi aastal 2007 kui teda süüdistati kohaliku fotograafi Teresa Halbachi mõrvas.

Sarja filmiti 10 aasta vältel, tegevus toimus nii New Yorgis kui ka Wisconsinis USA-s ning lugu on rahva seas esile toonud väga palju vastuolu. Mis teeb sarja huvitavaks, on see, et Avery mõisteti süütuks aastal 2003 ja need 18 aastat, mis ta vangis istus, olid tegelikult ilma põhjusest.

Kahtlased asjaolud

Kui Avery esimest korda süüdi aastal 1985 esimest korda süüdi mõisteti, jäi justkui mulje, et politsei tahtis iga hinna eest saata vangi just Avery ja mitte ühtegi teist kahtluselust, olenemata sellest, et tegelikult Avery suhtes ühtegi vettpeidavat asitõendit ei olnud. Penny Beerntsen, kelle vastu pandi toime seksuaalkuritegu ja mõrvakatse, lasi ühel politseiõhvitseril joonistada tema väidetavast ründajast pilt. Millegipärast sarnanes see väga Averyle ja seetõttu otsustas politsei Avery vangi saata.

Kui Avery oli vangis, üritas ta iga hinna eest kohtule oma süütust tõestada. Teda ei võetud jutule. Lõpuks, pärast 18 aastat suutis organsatsioon Innocence Project tõestada, et Avery on süütu, sest kuriteopaigalt leitud DNA kuulus hoopis teisele kunagi kahtlustatud

„Making a Murderer“

mehele. Irooniliselt oli tõeline kurjategija selleks ajaks surnud.

„Sari paneb tegelikult mõtlema, kui ebaõiglane võib olla üks kriminaalkohus.“

Kui Avery vabanes, nõudis ta Manitowoc'i maakonnalt 36 miljonit dollarit kahjutasu. Ei läinud kaua, kui Avery arretereeriti kahtluselustena Teresa Halbachi mõrvas. Kas pole mitte imelik, et just siis, kui Avery tahab kohtusse kaevata tema juhtumist olnud ohvitserid ja kohtutegelased, jääb ta millegipärast mõrvaga vahele? Järgnevates osades näidati kogu kohtuprotsessi väga detailiselt.

Tagasi vangi?

Steven Averyl oli romula, kus tal oli väga palju autosid. Ta tahtis ühe neist maha müüa ja selleks kutsus ta pildistama Halbachi, kuna ta oli kohalik fotograaf. Peale seda jäi Halbach kadunuks. Väga paljud kohalikud tulid kokku ja ühendasid jõud, et kadunu leida. Otsiti igalt poolt ja Halbachi auto leiti Avery romulast. Avery ei teadnud sellest väidetavalt ise midagi. Kusjuures politsei käskis Averyl oma kodust lahkuda ja piiras kogu tema romulat ümbritseva ala ümber mitmeks nädalaks. Veider, kas pole? Järgnevalt leidis politsei väidetavalt palju asitõendeid, mis rääkisid Avery vastu. Mis teeb asja veel huvitavamaks on see, et Avery nõbu Brendan rääkis politseile, et tema ja Avery panid mõrva koos toime. Brendan on suhteliselt madala IQ-ga ja puuetega 17-aastane poiss. Mõni

aeg hiljem Brendan tunnistas üles, et ta oli valetanud ja nemad ikkagi ei pannud mõrva toime.

Avery kohtuprotsess oli väga pikk ja ta palkas endale kaks väga head advokaati. Nad suutsid peaaegu tõestada, et üks, kui isegi mitte rohkem asitõendeid olid politsei või kellegi teise poolt kuriteopaigale pandud, et Avery süüdi lavastada. Kohtuprotsessile järgnes vandekohtu otsus, mis osutus kohtualusele negatiivseks. Märkimist väärib see, et üks inimene lahkus algsest vandekohtust ja hiljem kommenteeris sarjas, et vandekohus oli algselt meelel, et Avery on süütu. Lahkunud vandekohtunik oli kindel, et otsuse langetamises toimus midagi kahtlast. Aastal 2007 saadeti Avery jälle vangi.

„Nad suutsid peaaegu tõestada, et üks, kui isegi mitte rohkem asitõendeid olid politsei või kellegi teise poolt kuriteopaigale pandud, et Avery süüdi lavastada.“

Sari paneb tegelikult mõtlema, kui ebaõiglane võib olla üks kriminaalkohus. Sarjas on selgelt ära toodud faktid, mis kinnitavad, et Avery ei saanud Halbachi tappa. Kui politsei ise pani asitõendid kuriteopaigale, on selge, et nad pidid iga hinna eest juhtumi võitma. Kui oleks teisiti läinud, oleks arretereeritud väga paljud Manitowoc'i maakonna politseiõhvitserid ja kohtutegelasi. Avery siiski üritab vanglast pääseda ja sarjale tuleb arvatavasti ka teine hooaeg.

Raamatupoodidesse on jõudnud meie koolikaaslase Karina Louisa Puhti esikromaan pealkirjaga „Võidetud tüdruk“!

Noorte vokaalansamblite konkursil „Ümin“ esines edukalt meie kooli noormeeste kooslus Tühik vol.2, kes said *grand prix* auhinna. Ansambliisse kuuluvad Kaijus Janis, Johann Saamann ja Simon Oja. Lauljaid juhendas õpetaja Kadri Keskküla.

„How to Be Single“

Lisa-Maria Lillemägi 12c

Kui sind huvitavad komöödiad, siis see film on sinu jaoks. „Kuidas olla vallaline“ räägib kahest naisest. Robin on vallaline ja talle meeldib pidu panna; Alice aga otsustab oma mehega aja maha võtta, et teada saada, kas nende suhe on nende jaoks see õige ja ainus.

Alice kolib ära New Yorki, kus ta kohtub Robiniga, kes talle vallalise elu tutvustab. Hakkavad

toimuma meeletud peod ja sebitakse mitut meest korraga. Filmis on omajagu siivutuid nalju, nii et kui sulle need ei meeldi, siis ei soovitaks seda filmi vaatama minna. Lõpuks saavad emotsionaalsemad inimesed mõnel korral ka paar pisarat poetada, oleneb loomulikult sellest, kui sügavalt süveneda ja kaasa elada.

IMDB-s on selle filmi hinne 6,4, aga isiklikult ma paneks 8,3.

Näitlejad olid väga head, eriti Rebel Wilson, kes kogus kuulsust Fat Amy rolliga. Muusika oli filmis enam-vähem, *story* oli paigas ja arusaadav. Nii et, kui tahad naerda nii, et silmad märjad ja kõhulihased valusad, siis vali see film ja sa ei kahetse. Ühtlasi paneb teos mõtlema kõik vallalised inimesed ka need, kes on juba suhtes.

„Klassikokkutulek“

Anett Heinam 12c

Klassikokkutulek on film, mis on jõudnud lühikese ajaga Eesti kinoedetabelite tippu. Film räägib kolmest klassivennast, kes saavad kutse klassikokkutulekule. Mehed elavad kõik väga erinevat elu, ning kellelgi pole mõttes kokkutulekule minna. Juhuse tahtel satuvad nad kokku ja otsustavad heade mälestuste pärast siiski minna. Enne kokkutulekut võtavad mehed endale aga vaba nädalavahetuse, et end jälle noorena tunda.

Puhkuse alguses seavad härrad esmärki end vormi ajada ning see,

kes seda ei saavuta, peab vanadekodu ees püksid jalast võtma. Piinlikke olukordi on filmis mitmeid ning naljakas on vaadata, kuidas keskealised mehed üritavad välja näha nagu 18-aastased ja ühe päevaga end lihastesse treenida. Lõpuks, kui mehed kokkutulekule saavad, ei lähe asjad nii, nagu alguses plaanitud, ning tulemuseks on üks suur segadus.

Teos on tehtud filmi „Pohmakas“ stiilis ning sarnasusi on väga hästi märgata. Peale selle on filmis ka väga palju nilbeid

kaadreid ning nalju, mis ei sobi lastele vaatamiseks. Filmi algus oli hästi tehtud, kuid lõpp oleks võinud natukene teistsugune olla (*No spoilers!*). Üldiselt tegid näitlejad väga head tööd ning jäin filmiga tõesti rahule.

Hindeks paneksin 8 punkti 10st!

Päevakajalised mõtted luulevormis

Madis Arumäe G3b

*Häirivad helid,
sammud.
Muserdunud näod,
ja pinisev hääl.
Häving.*

*Ei jõua...
Ei jaksa...*

*Ei taha kuulata seda jama,
tahan silma looja lasta,
tahan nautida end videviku
lävel.*

*Tunda rõõmu,
puhata,
naerda.
Pole palju palutud.*

*Mõtted hommikust,
närused tunded
ja voodist tõusmine.
Igapäevane kordus,
vastik.*

*Unistus lennata,
hõljuda,
jõuda kaugele
on kadunud.
Minult röövitud.*

Luulenuk

Anna-Maria Pink 12c

Kaotatud inimesed töötatud maale

Need tuled nii kutsuvad, nii säravad,
et rambivalguses võib hukku-
da.
Sa oled nii särav, nii suur, nii paljutöötav,
et kõik võivad sinust joobuda.
Sind peetakse unelmaks,
kuid miks ei võiks sa siis sel-
leks jääda?
Mis on sinus see miski, mis paneb inimesi tegema võimatut,
et sinuni jõuda ja läbi lüüa?
Kas on sinus peale nende säravate tuled
ja võimaluste veel midagi,
sinu sees,
või oledki sa vaid nii pinna-
pealne, et hullutad
ja siis heidad kõrvale, kui enam vaja pole?
Mis on see, mis inimesi mag-
netina sinu poole tõmbab?
Ei loe see, et vahel on ookean
või mitu ja tuhandeid miile,
peaasi, et sinuni jõuaks, sinna,
kus on kõik „parem“.
Kõik, mis paneb unustama siin
olnu,
mis justkui hüpnoosina sunnib
kõigest eelnevast lahi ütleva.
Mis on sinus, seda, mida mi-
nus pole?
Oled palju suurem, säravam,
Kuid kas siis vaid see on, mis loeb?
Maa, võiksin sind vihata,
vihata, sest võtad minult ini-
mesed,
kes teevad minust selle, kes ma olen.
Ilma nendeta kaotan olema-
solu mõtte ja hukkun.
Kuid ma ei vihka, vähemasti
poleks sellest mingit kasu.

Nad tulevad niikuinii sinu ja
selle sära valgusesse,
sa ei pea neid isegi paluma.
Kuid ehk suudad anda sina
neile selle, mida nad ihkavad,
selle, mida mina neile anda
pole saanud.
Võib-olla oledki sina paljude
jaoks õigem.
Ehk on isegi nii parem, sest
mulle on oluline,
et mu inimesed õnnelikud
oleksid.
Loodetavasti kannavad nad
mind endaga
ja viivad osa minust sellesse
laia maailma.
Ainult tea, mu Suur vend, ära
hukuta neid
ja kui leiad, et neil oleks siin
parem,
siis saada nad tagasi minu
maa rüppe.
Hoia neid, hoia neid, Suur
Töötatud Maa!

Jäämise ja olemise mõte

Inimesed siin või seal
Kes nad on, miks nad on?
Nad tulevad ja lähevad,
kuid kes siis jäävad?
Jäävad, et jääda
On, et olla
Olla selle Maa jaoks
Siin ja praegu
Ja ka hiljem- tulevikus
Et kanda edasi mälestusi ja
vara
Tarkust
Seda, mida meie esiisad on
õpetanud
Kanda endas igiverd,
mille nimel on võideldud sa-
jandeid
Jätkata oma sugu
ja viia edasi maa hingust
Ürgset hõngu
Musta leiba
Rehetare ja sauna
Kaevuvett
Kastest rohtu
Kalja ja kama
Saare hõngu-
Muhu kadakaid ja rannakive
Lambavilla ja lehmapiima
Rukkililli ja rukkipõldu
Kalevipoega ja Kreutzwaldi
Laulupidu ja rahvatantsu
Koidulat ja luulekeelt
Muhustrit
Sini-must-valget
Vabadusristi ja vabadussõja
võitu
Vabadust ja uhkustunnet
Tõde ja õigust
Vaimu ja vaprust
Ühtsust ja ühtehoidmist
Tööd ja töökust
Põikpäisust ja vintskust
Eesti keelt ja eesti meelt
Edasi igavikku!

järjejutt: „Tahaksin karjuda appi“

R.T.

Meenutades oma esimesi päevi pärast sündi, ajasid vaatepilt ja eriskummalised avastused mind segadusse. Peale minu leidus veel hulk olendeid, kellel olid samasugused tunnused nagu mul – ovaalid, kriipsud, tõllarattad ja pulgad.

Ajapikku olen saanud selgeks, et minu ovaalideks on pea ja kõht, kriipsudeks aga jäsemed, pulka-
deks sõrmed ja kettakujulised tõllaratta moodustised on silmad. Olles juba sellises eas, et suudan ise kellegi või millegi toetuse-
ta jalul püsida, on natukene lihtsam ümbruskonnas hakkama saada, ent sellele ei saa lootma jääda, sest valmis peab olema reageerima igasugusele negatiivsele ja ohtlikele situatsioonile, mida mina sel korral ei suutnud.

Hägaselt mäletan, mil ema ei viibinud tööasjus kodus ning mind jäeti vanema õega nelja seina vahele. Siiski olin ma liiga noor, et kõige toimuvaga kursis olla. Jälgi-
des õe näoilmeid ja kehahoiakuid, mõtlesin ehk on parem, kui ma tema silma alla väga tihti ei sa-
tuks. Mulle meeldis temaga peitust mängida, ehkki õde oli selles iga kord liiga osav. Ühel päeval muutusid mänguhoos aga tema näojooned aina tõsisemaks ja tõsisemaks, hakkasin minagi juba kartma. Äkitselt vanem õde plahvatas, võttes kätte mingisuguse pleedi ning löi mind.

Mõtlesin algselt, et see kuulub peituse juurde, kuid ta kordas oma

tegevust veel mitmeid kordi. Ühtäkki lõpetas ta ära, üritades mind isegi aidata. Märkas, et minu riided, põrand ja ka nägu olid punased. Miskit aga hakkas ka ninast voolama, mida õeraas proovis peatada, ent siis jõudis emagi koju, kes tõukas õe minust eemale, küsides seejärel: „Mida sa temaga tegid?“ Vanem õde aga kehtas õlgu ja lausus: „Mina ei teinud midagi. Ta mängis legoga ja kui ma teda kontrollima tuln, oli ta juba üleni verine.“ Ema ravis mu haavu, kuid mõned marrastused jäid siiski veel alles.

Pärast eelmist juhtumit pole ma ikka rahu saanud. Paratamatult tungib vahel mõni viirus organi-
mi ning lasteaeda mind ei lubata, seega saan taas olla kodus oma vanema õekesega, kes alati kasutab juhust ja tõukab mind maha või hoopiski peksab ettejuhtuvate riideesemetega. Igakordsetel õnnetustel teeb tihti õeke aga näo, et ei tea, mis minuga juhtus, kui põlv või küünarnukk on lõhki.

Kõrvu kostub laululindude viisijupikesed. Lumemäedki on õuepildilt likvideeritud ja enam ei saa isa mind kelgutama viia. Hetkel on kodus vaikne, pole kuulda isa meh-
hist hääletooni on kosta vaid tooli-
jalgade kriuksumist ja naise karmi hõiget. Taaskord pahandab ema minu vanema õega. Nad on kahekesi küll minust eemal, kuid ma ei saa rahulikult voodis püsida. Miks nii hirmus peab kõik olema? Ma ei

suuda seda enam taluda. Lähenen vargsi õe juurde, silmad täis pisaraid. Näen, kuidas ema teist lööb, üritan aidata, kuid ema lükkab mu eemale. Jah, ma olen ka valu tundnud, aga tema seal, kes praegu kannatab, on siiski minu õde, ma ei saa seda niisama jätta. Lähenen uuesti ja seekord siis proovin juba sõnadega endast märku anda: „Ema, palun lõpeta ära, aitab juba, tal on valu!“ Ema ei kuulanud mind ikka, ta ei pannud mind isegi mitte tähele.

Ruttan tagasi oma süngi, võtan teki peale ja tunnen süüd. Ma tõesti tahtsin oma õde aidata, miks ma ometi ei saanud midagi teha. Kus küll isa on, miks teda kodus pole? Ma üritan oma pisaraid tagasi hoida ja vagusi olla. Mõne aja pärast tüli õnneks lõppes. Ma ei julgenud enam oma voodist ära minna, vaid värisesin hirmust kui haavaleht. Kodus valitsevad taas vaikuseminutid, kuid kõik on kummaliselt liiga hääletu. Mis on küll juhtunud, kas kõigiga on korras? Tahaksin minna uudistama, aga olen ehk liiga hirmul. Õrnalt on kuulda ema hõiget, kes hüüab mu nime, aga ma otsustan sellele mitte reageerida, vaid lasen kõrvust mööda.

Kuidas metsas ellu jääda: osa 2

Ruuben Palu 12c

Tere taas. Eelmises osas õppisime üldisi teadmisi, näiteks mida tuleks teha hädaolukorras, et tagada enda ohutus ja heaolu. Täna osas uurime praktilisi näpunäiteid: kuidas teha tuld, lõket, koguda vett, seda puhastada ja kuidas ehitada ajutine magamisase.

Tuli

Metsas ellujäämisel on tuli kõige olulisem faktor, sama oluline kui hapnik. Tuli annab soojust kehale, kuivatab riideid ja valgustab ning annab moraalselt tuge. Kuidas tuld teha? Tikke ja välgumihklit oskab igaüks kasutada. Juhul, kui su tikud on märjad, pane need juustesse, kus nad kuivavad tunniga.

Tulepulk on tuletegemisvahend, mis koosneb tulepulgast (pulk on valmistatud magneesiumist) ja kraapijast. Tööpõhimõte seisneb selles, et kraabitsaga kraapides, tekib ca 200C ajutine säde, mis süütab kergemad materjalid. Selle suurimaks plussiks on see, et tulepulka saab kasutada senikaua, kuniks pulk otsa saab, ja selleni on vaja vähemalt 2-3.aastat.

Aseta tulematerjal ühte asupai-ka, suru tulepulk vastu ja soovitav on kraapida pealmist kihti, et magneesiumipuru läheks ümber materjali, et kiiresti tuli püsti ajada. Tee tugevaid ja järske liigutusi kuniks säde võtab tule ülesse. Kogenud ellujääja saab alla 2 minutiga hakkama, amatööril võtab tegevus rohkem aega. Jäta meelde, et ilma tuleteta sa ellu EI JÄÄ, tee tuli esimesena püsti, kui laagrit ehitama hakkad.

Lõke

Kui rääkisid, et tuli on oluline, siis on samuti tähtis, et tuli kestaks kaua – selleks tehakse lõket. Enne

lõkke tegemist vali selleks sobiv koht. Soovitatav on lage ja kuiv ala. Kogu hakatust (oksad, koored) ja puud kahekümne neljaks tunniks. Eemalda lõkkekohalt pealmine maapinnakiht ja aseta puud nii, et õhk käiks vahelt läbi (sest põlemiseks on vaja hapnikku). Puud aseta kas risti-rästi või püramiidiks ja sinna vahele pane tulehakatust ning süüta lõkke põlema.

Kui said lõkke põlema, siis hoia sellel silma peal vähemalt 30 minutit, et see ära ei kustuks. Kohenda lõket vajadusel. Soovitan ehitada lõkke juurde lõkkepeegli (ehk seina), mis peegeldab soojust vastu, ja loomulikult ümbritse lõkke kividega.... miks? Peagi saad teada.

Vee kogumine

Päevas peab tarbima inimene 2,5 l vett, kuid arvestades meie situatsiooni, siis vähemalt 4 l vett. Vee kogumiseks on abiks kilekott, preservatiivid, riidest moodustatud kausjas moodustis vms. Viimast ma ei soovita väga kasutada, sest riidest on kuivadena rohkem kasu. Kogu vett kilekotti ja aseta see maa sisse – selleks on vaja maasse kaevata auk, kuhu saad koti panna. Veendu, et vesi jääks kuskile kaeulatusse.

Vee puhastamine

Et vältida kõhuvalu ja kõhulah- tistust, tuleb vesi joogikõlblikuks muuta. Kuigi loodusest saadud vesi võib olla üsna puhas, on potentsiaalne oht siiski olemas – parem karta kui kahetseda. Kui sul spetsiaalsed veepuhastustabletid, aseta need vette ja lase paar minutit toimida. Juhul kui need puuduvad, aitab vee kuumutamine. Selleks aseta vesi mingis tulekind-

las anumasse lõkke kohale ja KEE-DA seda 15 minutit.

Alternatiivina saad kasutada kuumi kive, mis lõkke ümber on. Aseta kivid aeglaselt veehoidlasse (vt „vee kogumine“) . See on äärmuslik meetod, kuid ei anna ka 100% tulemust. Kivid soojendavad vett, mis peaks enamiku baktereid tapma. Parim vesi on kuum ja destilleeritud vesi. Et hoida ennast soojana, tarbi vett kuumalt. Võid maitsestada vett kuuseokastega, mis annavad mekki ja vitamiine.

Magamisaseme valmistamine

Õo saabudes on oluline, et saadad öötunde mööda mugavalt, soojalt ja võimalikult kaua. Selle nimel on aga vaja tööd teha. Et vältida külma, tuleb ennast maapinnast isoleerida, sest seal kiirgab inim külma. Arvesta, et magamisase peab olema võimalikult kõrge. Teiseks ole lõkkele lähedal, et soojus kiirgaks sinuni võimalikult efektiivselt.

Kuid kuidas teha ajutist ja kõige lihtsamat aset? Selleks kaeva väike auk, mis on mõõtmelt sama, mis su voodi. Augu sisse pane kuumad kivid või söetükid. Aseta puulipid augu peale, millest saab sinu ase. Kata ase kuuseokstega. Et tuul sind ei segaks, aseta 45 kraadise nurgaga kaks vaia, mille otsa riputad oma jope või vihmamantli. Selline peakski olema lihtne voodi: alt tuleb soojust nii söetükkide kui lõkkekuumuse näol, ase on kuuseokstega pehmeks tehtud ja sind kaitseb tuule eest tuulevari. Mis kõige tähtsam – oled lõkke lähedal, see annab sooja, valgust ja lootust. puutu metsa- ga kokku.

Järgides neid nõuandeid, jääd sa ellu (ainult tugevamad).

Õpetlane Klaid räägib filmidest

Klaid Hännile G1c

„Titanic“

Sai siis kah see „Titanic“ lõpuks ära vaadatud. Polnud väga erilist midagi, tüüpiline armastuslugu. Lühidalt oleks filmi kokkuvõtte selline, et vaene poiss Jack võidab endale pileti ühele suurele laevale, Titanicule, kus ta leiab ühe rikka ja noore naise, kellega nad otsustavad kuskil auto tagaistmel vahekorra astuda. Lõpuks laev läheb katki ning kõik külmuvad ära –The End.

Usun, et kõik, kes on näinud mõnda armastusfilmi (näiteks „Videviku saaga“ või „Wall-E“), ei peaks vaatama seda üle kolmetunnist filmi. Ma ei saa üldse aru, kes sõidab enam tänapäeval auru- laevaga...

Ega tegelikult need näitlejad ka kõige paremad polnud. See Leo-

nardo DaVinci on minu arust liiga vana, et mängida sellises armustul- mis, ja fakt, et ta ka Oskari sai... Jube. Rose'i asemel oleksid nad ikkagi võinud võtta mõne ilusama tüdruku, mitte Kate Winsleti.

Üldiselt võiks filmile anda hin- deks 4,8 punkti 10st.

„Twilight“ ehk „ Videviku saaga“

Üleele õhtul, kui lõpetasin „Twilighti“ viimase osa, vaadanud nad kõik järjest läbi, ei teadnud ma enam, mida oma eluga peale hakata. Ma ei hakka selle filmiga end tagasi hoidma. See oli PARIM FILM EVER. Parim laavstoori, mida kunagi vaadanud olen. Suurema aja filmist ma lihtsalt kas nutsin naerust või halasin kurbu- sest. Ma pole elu sees näinud nii head filmi armastuse kohta.

See film õpetas mulle, et tegeli- kult armukolmnurk on vägagi okei ning ühiskond ei tohiks pahaks panna, kui kolm inimest tahavad koos voodis olla. Oleme ausad, Jakob ja Edvard olid mõlemad su- perhotid ning ma ei kahtle, et nad tegelikult kütsid üksteist ka väga kuumaks, eriti kolmanda filmi tel- gistseenis. Mind võibolla natuke häiris see, et filmis polnud ühtegi korralikku pornosteeni. Kogu fil- mi vältel ei näinud me kordagi üh- tegi paljast meest või naist ning „Troonide mängu“ seriaali suure fännina masendas see mind väga.

Iseenesest olid saaga jaoks vali- tud suurepärased näitlejad: kõik väga kuumad, samas oskasid natu- ke ka näidelda.

Üleüldiselt võiks filmile anda hindeks 9 punkti 10st.

Nipinurk

Anett Heinam ja Lisa-Maria Lillemägi 12c

- Eksamite aeg on kohe-kohe tulemas, seega keera matemaatikaõpik algusesse ja hakka valmistuma.
- Selleks, et kellakeeramine edukalt mööda saata, hakka iga päev tund aega varem üles ärkama. PS! Märtsi- kuu lõpus on kellakeeramine.
- Kevad on tulemas. Tunned väsimust? Mine tee üks ergutav kevadine jooks, su keha tänab sind pärast.
- Kui su klassiõde/vend on haige, siis kingi talle küüslauku või söö kodus ise küüslauku, et mitte vastu ke- vadet haigestuda. Ühtlasi on uuringud näidanud, et miskipärast meeldib naistele küüslauku söövate mees- te kehalõhn!